Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda"
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCI. Ч. 108. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 8-го ЧЕРВНЯ 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JUNE 8, 1984 No. 108. VOL. XCI.

ФУНДАЦІЯ ІМ. ОЛЬЖИЧА ВЛАШТОВУЄ НАУКОВУ КОНФЕРЕНЦІЮ

В Головній Канцелярії УНСоюзу (сидять, зліва): д-р З. Городиський, У. Дячук, проф. д-р П. Стерчо; (стоять, зліва): інж. М. Герець, д-р І. Флис і В. Сохан.

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Недавно заснована Дослідча Фундація ім. О. Ольжича вже проявила свою ініціятиву, проголошуючи влаштування своєї першої наукової конференції, яка відбудеться в п'ятницю, 29-го червня, в Іллинойському університеті в Урбана-Шампейн.

Про цю конференцію та інші пляни Фундації розповіли проф. д-р Петро Стерчо, заступник голови Фундації, член її Ради Директорів д-р Зенон Городиський і директор інж. Михайло Герець під час відвідин Головної Канцелярії УНСоюзу і редакції „Свободи" у четвер, 31-го травня. При цій нагоді представники Фундації зложили на руки головного предсідника УНСоюзу д-ра Івана Флиса привітання з нагоди 90-річчя УНСоюзу.

Співспонзорами конференції, загальною темою якої є „Проблеми державности: Україна в XX столітті", є Літня лябораторія для дослідів Росії і Східньої Европи при Іллинойському університеті і Українська Науково-Дослідна Програма при цьому ж університеті.

Конференція проходитиме в чотирьох сесіях, під загальним головуванням проф. З. Лева Мельника, голови Програмового комітету. Програмову доповідь виголосить проф. Іван Решетар, а головами і коментаторама поодиноких сесій будуть професори: Любомир Винар, Всеволод Ісаїв, Мирослав Лабунька і Петро Стерчо.

Серед доповідачів є ще такі відомі українські науковці як: проф. Роман Шпорлюк, Степан Горак, Юрій Божик, Марта Богачевська-Хом'як, Богдан Боцюрків, Аркадій Жуковський та інші.

У розмовах поміж гостями і господарями заторкнено ще ряд інших питань, зокрема громадського і наукового порядку, які лежать в площині зацікавлення представників Фундації ім. Ольжича і УНСоюзу.

На закінчення відвідин д-р Флис запевнив гостей, що Фундація втішатиметься такою підтримкою УНСоюзу і його видань, як і десятки інших організацій, груп і установ, в яких є також активні члени УНСоюзу і які працюють для загального добра громади.

Пропонують День Американської Етнічности

Ню Йорк. — Окрема організація п.н. „Американці з вибору", яка заснувалася після того, як Палата Репрезентантів і Сенат схвалили резолюцію про проголошення Дня Американської Етнічности, повідомила, що таке відзначення запропоноване в Сенаті і в Палаті Репрезентантів у формі подібних резолюцій.

Організація „Американці з вибору" в окремому листі звертається до всіх етнічних груп за суґестіями, в який спосіб могли б ці групи разом показати свою силу в політичному, економічному і соціяльному житті тієї країни, яку вони вибрали за свою батьківщину. Організація уважає, що з'єднання етнічних груп допоможе в збереженні етнічности і її поширенню.

День Етнічности пропонується на 16-го вересня кожного року.

Померла сл. п. Августина Хомова

Мейплвуд, Н.Дж. — Тут, у середу, 6-го червня ц.р., на 89-му році життя відійшла у вічність відома громадська діячка сл. п. Августина Хомова, народжена на Тернопільщині.

Сл. п. Августина Хомова

Сл. п. А. Хомова на рідних землях була учасницею Визвольної Боротьби в 1917-1921 роках, як також брала участь в житті української спільноти, будучи визначним членом Товариства Опіки над молоддю та дітьми, членом „Рідної Школи", „Просвіти", Союзу Українок, Клюбу „Бесіда" і референтом Суспільної Опіки в Управі міста Тернополя.

В Америці сл. п. А. Хомова, включившись в життя української громади, була членом Управ таких Товариств і Організацій: Пластприяту, Об'єднання бувших Вояків Українців Америки, „Самопомочі", УСВТ „Чорноморська Січ", членом 28-го Відділу Союзу Українок Америки, Світової Федерації Українських Жіночих Організацій (СФУЖО), а особливо і жертвенно допомагала сиротинцям Сестер Служебниць. Покійна залишила в жалобі дочку Любу з мужем Андрієм і сина Ігоря з дружиною Надією та трьома внуками — Андрієм з дружиною Маргарітою, Адріяну та Марка.

Панахида за душу Покійної відправиться у п'ятницю, 8-го червня ц.р., о годині 8-ій вечора, в похоронному заведенні Литвина в Юніон, Н.Дж., при 1600 Стайвезант авеню, похорон в суботу, 9-го червня, о год. 8:30 до української католицької церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., а звідти, по Заупокійній Богослужбі, — від'їзд на український православний цвинтар св. Андрія у Бавнд Бруку, Н.Дж.

ПРЕЗИДЕНТ РЕҐЕН ПОШАНУВАВ УПАЛИХ ВЕТЕРАНІВ У ДЕСАНТІ „ДІ-ДНЯ" 40 РОКІВ ТОМУ

Колвіль, Франція. — Президент Роналд Реґен і Перша Леді ЗСА Ненсі Реґен були учасниками серед голів інших семи країн у відзначуванні 40-річчя однієї з найбільших інвазій в історії світу, так званого „Дня Десанту" на побережжя Франції в 1944 році військами альянтів, де загинуло і є поховані майже 10,000 самих американців, у додатку до багатьох тисяч впалих у цей день вояків Великобританії, Канади, Норвегії, Голляндії, Бельгії і навіть малого Люксембургу.

Сюди, на піщане побережжя Нормандії, Франція, прибули у великій кількості ветерани із країн-альянтів, щоб взяти участь у цілому ряді урочистостей і поминальних відправ для пошанування впалих тут вояків, а лідери стосовних країн у своїх промовах підкреслили потрібність їхньої жертви життям, щоб повалити нацистську Німеччину і щоб могла в світі торжествувати демократія, та щоб, — як сказав Р. Реґен, — „утвердити наші постанови додержуватися миру в світі".

Урочистості розпочалися в середу, 6-го червня, тут, спочатку на британійському цвинтарі в Каен, де королева Елізавета II привітала французького президента Франсуа Міттерана, господаря імпрез і голову країни, яку визволили альянти десантом „Ді-Дня" першою; далі продовжувалися відправи на цвинтарі Юта, де зібралися всі вісім голів держав для спільної панахиди за поляглих ветеранів. Тут промовляли Міттеран і Реґен, обидва підкреслюючи відвагу й жертвенну боротьбу „ворогів-німців", та великі втрати в людях із совєтського боку, бож СССР, мовляв, втратив у Другій світовій війні 20 мільйонів людей.

Найголовніші проте для американських ветеранів і подружжя Реґенів урочистості відбулися на Американському цвинтарі понад Омага-пляжем, де зібралося коло трьох тисяч американських ветеранів, що приїхали сюди. Зворушений Президент склав квіти тут на могилу Невідомого Американського Вояка і на дві могили синів президента Теодора Рузвелта, які тут поховані. Кінцева імпреза відбулася за пляном господаря президента Міттерана на Юта-пляжі, де найбільше вільного місця для парадування військових з'єднань, які проробили тут різні кольоритні вправи, військові марші, як це є звичаєм у таких випадках.

На трибуні поруч Президента ЗСА приймали параду: королева Великобританії Елізавета II, король Норвегії Оляф У, королева Голляндії Беатрікс, король Бельгії Бодуїн, великий князь Люксембурґу Жеан, прем'єр Канади П'єр Трудо, і господар Міттеран. Перед трибуною пройшли почесні військові залоги з кожної із репрезентованих тут країн; в повітрі пролітали відповідні з'єднання літаків, а на хвилях Англійської протоки (французи і Европа називає цю протоку — протокою Ля Манш) гойдалися вісім альянтських кораблів. Голів держав тут привітано не повним гарматним салютом, а тільки чотирма привітальними вистрілами з гармат. Промовляв на цій заключній імпрезі тільки французький президент, як господар цих дводенних святкувань, які закінчилися в четвер, 7-го червня, після чого в Лондоні того ж дня розпочалася Економічна вершинна конференція семи індустріяльних країн Заходу (до чотирьох країн, згаданих вище, приєдналися ще три: Західня Німеччина, Італія і Японія).

ВІДЗНАЧИЛИ ДЕСЯТЬ МОЛОДИХ ПРОФЕСІОНАЛІСТОК

Голова СУА І. Рожанковська вручає рожі учасницям Жіночого Конгресу у Станиславові.

(фото: ред. Марта Коломиєць, „Український Тижневик")

Ню Йорк (О.К.). — В неділю, 27-го травня ц.р., делеґатки XX Конвенції Союзу Українок Америки перервали тут на кілька годин свої ділові наради, щоб святочним полуденком гостити представників Церков, української громади та своїх прихильників.

У великій залі готелю Ґренд Гаєт засіло при столах 396 осіб, а при двох почесних столах достойні гості, поміж якими були Єпископ Стемфорду Василь Лостен; о. протопресвітер Володимир Базилевський, парох православної катедри св. Володимира в Ню Йорку; о. ігумен Патрикій Пащак, ЧСВВ, парох католицької церкви св. Юра в Ню Йорку; голова Крайової ради жінок Америки Ненсі Баркер; голова СФУЖО д-р Марія Квітковська; представниця СУКанади Василина Бойко-Даркович; голова СУА мгр Іванна Рожанковська, як також члени Головної управи СУА, що працювали впродовж останніх трьох років. Програму полуденку вела Марта Федорів в українській та англійській мовах.

Програма розпочалася довшим словом мгр І. Рожанковської, яка зокрема тепло привітала присутніх на залі учасниць Жіночого Конгресу в Станиславові перед 50-ти роками і молодих учасниць XX Конвенції, закликаючи їх до спільної праці для свободи України.

Друге привітання виголосила з великою сердечністю голова Крайової ради жінок Н. Баркер, що вже останніх декілька років має щирі та близькі зв'язки із СУА та СФУЖО, а особливо з референтками зв'язків обидвох цих організацій. Присутні рясними оплесками прийняли її слова, а опісля відчитані М. Федорів довгі та теплі привіти: від президента ЗСА Роналда Реґена, Патріярха Йосифа, Митрополита Мстислава, Митрополита УКЦ в ЗСА Стефана Сулика, мейора міста Ню Йорку Едварда Кача і губернатора стейту Ню Йорк Маріо Квомо. Окреме привітальне слово виголосила голова СФУЖО д-р М. Квітковська, підкреслюючи в ньому тісну та сердечну співпрацю СУА із СФУЖО та склада-

(Закінчення на стор. 6)

САВДІЙЦІ ЗБИЛИ ДВА ІРАНСЬКІ ЛІТАКИ

Ріяд, Савдійська Арабія. — Два савдійські літаки-винищувачі американського виробу типу Ф-15 збили ракетами в повітрі два іранські літаки-винищувачі, також американського виробу, але давнішої конструкції типу Ф-4, у вівторок, 5-го червня, коли ці два іранські літаки летіли над савдійськими водами для атаки на два нафтоналивні кораблі тут, коло савдійського острова Аль Арабія, 60 миль від важливого савдійського міста Юбайль.

Після цієї повітряної сутички настала тривожна хвилина, коли ще одинадцять додаткових іранських літаків вилетіли в повітря з бази в Башіре в напрямі Аль Арабії, а з савдійського боку тоді назустріч іранцям в повітря також вилетіло одинадцять літаків.

Після кількох хвилин „гри нервів" іранські літаки, переконані правдоподібно, що їм не поведеться в повітряному бою з савдійцями, повернутися на свої бази.

Успішність акції савдійських літаків була забезпечена досконалими інформаціями з нового американського розвідувального літака Авакс, що його Савдійська Арабія дістала щойно пару днів перед тим. Савдійські літаки-винищувачі також тепер можуть поповняти свої запаси бензини в повітрі, для чого сюди, в Савдійську Арабію, з Америки два тижні тому прислані чотири великі літаки-танкери, три — марки КС-135 і один найновіший — ДС-10, тільки пару днів тому.

Савдійська Арабія в цих днях ще дістане три додаткові нові літаки-Авакси, в додатку до першого. Всі вони вивінувані радарними приладами, що вказують не тільки на розміщення літаків у повітрі, як старіші Авакси, але й на позицію кораблів на водах.

Вістку про збиття іранських літаків савдійцями прийняв президент Реґен, який якраз тепер перебуває в Лондоні, Англія, з серйозністю, бо в цих акціях замішані, хоч небезпосередньо, американські літаки, хоч вони і є на службі савдійців. Але Савдійська Арабія поспішила запевнити всіх у світі, що вона далі лишається поміркованою країною і не збирається поширювати війну більше, хоч боронитиме недоторкальність своїх кордонів, своїх територіяльних вод і свого повітряного простору.

В цей сам день з Ірану прийшли інші тривожні вісті, що можуть повести за собою поширення війни. Ірак збамбардував місто Банеґ в Ірані і, згідно з іранськими не підтвердженими на Заході повідомленнями, в Банеґ мало б загинути 600 цивільних осіб. У світі тепер очікують „відплатної акції" іранців і на іракські міста і на савдійські оборонні інсталяції затоки, тим більше, що Іран, як виявилося, вживає у атаках на нафтоналивні кораблі свої „міні-авакси", насправді Америкою побудовані розвідчі літаки типу Ф-14, називані популярно „Томкетс". Про ці літаки, що їх Іран має, світ вже знав давно, але в Америці сумнівалися, чи є в іранців запасні частини і вміння вживати ці Ф-14 в дії досі (їх продала Америка ще шахові Різі Паглеві). Тепер, у середу 6-го червня, стало відомо, що іранські „міні-авакси" своїми потужними радаровими устаткуваннями скеровували і контролювали іранські літаки-винищувачі типу Ф-4 в бомбардуваннях нафтоналивних кораблів у водах Перської затоки.

„Правда" пише про „американських піратів" в Перській затоці

Москва. — Московська „Правда", орган Центрального Комітету КПСС, яка веде тепер посилену пропагандивну кампанію проти З'єднаних Стейтів Америки і президента Роналда Реґена особисто у зв'язку з президентськими виборами в цьому році, знову виступила у числі з 22-го травня ц.р. з напастливою інформацією і обвинуваченням ЗСА за кризу у Перській затоці.

Щоб викликати зацікавлення у читача, „Правда" вирішила розпочати свою атаку на політику Реґена вже від самого заголовку: „Американські пірати в Перській затоці". В кого ж такий заголовок не викликав би страху, а головно сумніву про правильність американської стратегічної політики на Близькому Сході? Тим часом, як відомо, американська присутність в цій частині світу обмежується до двох військових кораблів і то не в Перській затоці, а у відкритому морі. „Правда" натомість пише, що в численних арабських держах „американські військові маневри в районі Перської затоки викликають тривогу, бо це свідчить про підготову Вашінгтону до збройної інтервенції, погрожуючи при тому розширенням ірано-іракського воєнного конфлікту, який зумисне підогрівається американськими спецслужбами".

Юрій Глухов, кореспондент „Правди" в Бейруті, далі пише в цій же інформації, що „шумиха піднята тепер західніми засобами масової інформації про події в Перській затоці, є пропагандивною підготовою для збройної інтервенції ЗСА, під претекстом захисту тих країн від внутрішніх відосередніх сил і зокрема від погроз Ірану й Іраку. Підготова до цієї авантюри ведеться вже віддавна".

В кінці Ю. Глухов, переповівши всі байочки про „перекидання на Близький Схід війська і військового матеріялу", каже, що американські імперіялісти все ще мріють відіграти якусь ролю в тій частині світу, цим разом під претекстом захорони оливних танкерів. Вашінгтон шукає тільки нагоди для відкритого вмішування у воєнний конфлікт".

Американські і взагалі західні політичні спостерігачі звернули увагу, що останнім часом совєтська антиамериканська пропаганда значно збільшилася у совєтській і сателітній пресі. Головним прицілом її є все таки президент Р. Реґен. Аналітики погоджуються з думкою, що американські президентські вибори у великій мірі можуть бути причиною цього явища. Москва конче хоче „позбутися" Р. Реґена з Білого Дому і допомогти тим кандидатам які беззастережно підтримують політику детанту і низькопоклонства Москві.

ДОПОВІДЬ Н. СТРОКАТОЇ-КАРАВАНСЬКОЇ В УВАН

Ню Йорк. — В неділю, 10-го червня ц.р., о год. 3-ій по полудні тут у власному приміщенні, при 206 Захід 100 вулиця, д-р Ніна Строката-Караванська, член Української Гельсінкської Групи, виголосить доповідь на тему: „Одеса (більше про тих, які не пішли на поклик зла)". Доповідь організує Українська Вільна Академія Наук в ЗСА, відкриваючи цим цикл доповідей про Одесу.

ОБІД І ЗАБАВА ВЕТЕРАНІВ

Баффало, Н. Й. — У зв'язку з 37-ою річною конвенцією Українсько-Американських Ветеранів і 10-ою конвенцією жіночого відділу, тут в суботу, 7-го липня ц.р., відбудеться обід і забава на які УАВетерани запрошують усіх побратимів, громадянство, організації і приятелів. За ближчими інформаціями треба звертатися на адресу: Miroslaus Malaniak, 37th Convention Chairman, 73 Mercer Ave., Buffalo, N.Y. 14214.

В АМЕРИЦІ

ОДИН З МОТОРІВ в літаку у якому летів сенатор Ґері Гарт з дружиною, дорадниками і помічниками та кореспондентами, загорівся мотор, і пілоти мусіли просити філядельфійське міжнародне летовище дозволу приземлити літак у поспіху. Ніхто не постраждав під час випадку, а службовці секретної служби, оточивши Ґ. Гарта, який, як відомо, є одним з кандидатів на президента від Демократичної партії, відпровадили його у безпечне місце. Компанія Гарта, змінивши літак, відлетіла до Ст. Луїс, а звідти до Лос Анджелесу

ПОЛІТИЧНІ АНАЛІТИКИ звернули увагу, що засоби масової інформації у північносхідній частині З'єднаних Стейтів Америки дали максимальну підтримку перед кінцевими перевиборами для колишнього віцепрезидента Волтера Мондейла. Це саме зробила профспілка Американська федерація праці — Конґрес індустріяльних організацій (АЛФ-КІО), яка напередодні передвиборів заохочувала свої відділи вести кампанію в користь Мондейла, підтримку якому профспілка дала ще на своїй конвенції в 1983 році. Перебіг передвиборів в Ню Джерзі показав власне вплив профспілки і так званих „партійних босів", які пильнували, щоб не було „ухилу" в сторону сенатора Ґері Гарта. Навіть частина негритян і пуерторіканців, піддавшись тискові профспілки, голосували за Мондейла, а не за їхнього улюбленця, проповідника Джессі Джексона.

ЛІДЕР АМЕРИКАНСЬКИХ чорних мусулманів Луїс Фарракан і декілька його співробітників виїхали до Лівії і там зустрічались з диктатором Муаммаром Каддафі. Близький співробітник Фарракана Абдул Акбар Мохаммед відмовився від всяких коментарів в цій справі і не бажав розмовляти з кореспондентами про згадану зустріч. Як відомо, Фарракан і його прихильники всеціло підтримують Ясіра Арафата, лідера Палестинської Визвольної Організації і дуже часто виступають проти політики Ізраїля.

ЧЛЕНИ РОДИНИ АКАДЕМІКА Андрея Сахарова і його дружини Єлени Боннер — Алєксєй Семйонов і Руф Боннер, звернулись до генерального секретаріяту Об'єднаних Націй і персонально до секретаря Гавіє Переза де Куеяра, щоб ОН постаралися допомогти Сахарову у переговорах із совєтськими представниками, до яких вони не мають доступу. Семйонов і його 84-річна бабуня у сльозах заявили високим урядовцям генерального секретаріяту ОН, що вони не мали жадних вісток від А. Сахарова і Є. Боннер від 25-го квітня і про їхню долю довідуються тільки із засобів масової інформації.

РЕЧНИКИ БІЛОГО ДОМУ повідомили, що президент Р. Реґен скикуватиме в майбутньому так звані „міні" пресові конференції без попереднього довшого попередження кореспондентів. Це дасть можливість Президентові вияснити журналістам деякі пекучі справи, а крім того журналіти не матимуть змоги підготовлятись довго до питань, які, як відомо з минулих пресконференцій, дошкульно вдаряли Р. Реґена.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН правдоподібно візьме участь у відкритті літніх Олімпійських Ігрищ в Лос Анджелесі в липні ц.р., але зараз після цього повернеться до Вашінґтону, щоб приготовитись до тяжкої передвиборчої кампанії, — заявили речники Білого Дому кореспондентам, відповідаючи на запитання чи Президент поїде до Каліфорнії привітати спортовців з багатьох країн світу.

У СВІТІ

У СЕРЕДУ, 6-ГО ЧЕРВНЯ, сповнилося сорок років від часу висадки альянтських військ на побережжі Франції у 1944 році, і першим домом, що його звільнили альянти від німецької окупації, був дім Терези Кондре́. Це було кафе в Беновіллі. Тепер цей самий дім і мадам Кондре́ відвідали ті вояки, що уціліли після того пам'ятного десанту й боїв з німцями. Вони дістали від вдячної господині, яка їх називає „мой англійші", різні пам'яткові речі і автографи, разом з французьким теплим „мерсі".

У ФІНЛЯНДІЇ ВИБОРИ до комуністичної партії закінчалися прогрою просовєтської групи, що є ударом для СССР, який тим самим втратить свої впливи в цій країні. Головою комуністичної партії обрано 183 голосами Арво Альто, який ніколи не мав симпатій в Москві. В останніх роках комуністична партія у Фінляндії втратила свою популярність, а з тим членство її сильно впало.

ҐЕНЕРАЛЬНИЙ ПРОКУРАТОР ЗСА Вілліям Френч Смит зустрівся з італійським міністром внутрішніх справ Оскаром Скальфаро, щоб запляну́вати цілість акції обидвох урядів для поборювання торгівлі наркотиками і організаваного злочинства. Це вперше створено таку організацію поміж двома державами, що її провадять найвищі урядом представники тих держав. В. Сміт заявив, що це великий крок вперед для розв'язки найповажнішої проблеми сьогоднішнього часу.

В СТОЛИЦІ ЗАХІДНЬОЇ НІМЕЧЧИНИ Бонні відбулися широкі демонстрації проти відвідин прем'єр-міністра Південної Африки П.В.Ботти. У сутичках з поліцією, яка вживала до успокоєння 1,500 демонстрантів вишколених спеціяльно собак, арештовано дев'ять осіб. Після двогодинних розмов із П. Боттою канцлер Гельмут Коль подав пресове звідомлення, в якому висловився дуже критично до політики прем'єра Південної Африки.

НЕЗАЛЕЖНА АНГЛІЙСЬКА група, яка старається про допомогу від Об'єднаних Націй, подала до відома, що згідно з їхніми інформаціями в Афганістані тепер є біля 500,000 людей, що голодують. Загрожені голодом є частини, в яких знаходяться совєтські війська. Зокрема показують недоживлення оглядини дітей, після дослідів англійської групи, яку очолює д-р Франсіс Суза і яка займається висилкою харчів та ліків до Афганістану.

В ГАЇТІ ПРИЙШЛО ДО зміни в уряді, найбільшій в останніх трьох роках, після того як в деяких провінціях дійшло до заворушень з приводу високих цін на харчі. При тому усунено ряд урядовців з тих провінцій. Як інформують з неурядових джерел в часі заворушень, населення плюндрувало харчові крамниці та при тому було багато поранених, а то й вбитих.

В ПІВНІЧНОМУ ТАЙВАНІ були великі зливи в останньому кінці тижня, від чого загинула 31 особа. Повінь заподіяла також великі шкоди в майні.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00.
UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Бонн критикує кволість деяких членів НАТО

Уряд Федеральної Республіки Німеччини в Бонні далі не задоволений, що деякі члени НАТО зволікають з цим, щоб офіційно прийняти американські атомові ракети, згідно з рішенням НАТО з 1979 року, про впровадження нових американських атомових ракет. На днях речник боннського уряду Юрґен Судгофф скритикував голляндський уряд за його проволікання офіційно подати до відома про рішення прийняти на свою територію нові американські атомові ракети. Виступаючи в імені боннського уряду, Судгофф заявив, що це отягання Голляндії може викликати фальшиве розуміння в Москві, мовляв, не всі члени НАТО згідні прийняти нові американські ракети.

Одначе дипломати за кордоном переконані, що до зволікання Голляндії радше спричинилася політика коаліційних партій, і, як таке, не матиме значного впливу на загальну нуклеарну політику НАТО.

У відповідь Боннові, голляндський уряд заявив, що він респектуватиме ухвалу НАТО щодо впровадження цих ракет: в Голляндії виконають квоту, яка становить 48 ракет, якщо совєти продовжуватимуть приміщувати свої ракети типу СС-20, націлені на Західню Европу. Одначе остаточне рішення відкладено аж до листопада 1985 року, що й викликало публічний протест боннського уряду.

Як відомо, при владі в Газі є тепер коаліційний уряд, і не всі члени коаліції є однодушні у виконанні постанови НАТО.

Ще інший західньонімецький спеціяліст для контролі зброєння Юрґен Тоденгефер закинув голляндському урядові, що відкладення цього важливого рішення наступило під натиском антинуклеарних протестів і самої Москви. Відкинення чи відкладення напізніше прийняти американські ракети в Голляндії послужить Москві як показник, що між членами НАТО немає однозгідности, і що дальші протести і натиск Москви може ослабити НАТО.

У своєму повідомленні з Вашінґтону совєтське пресове аґентство ТАСС повідомило Москву, що голляндське рішення в справі американських ракет „поіритувало" чимало людей у Вашінґтоні, які побоюються, що цей крок Голляндії може спричинитись до „ланцюгової реакції" серед членів НАТО.

Як відомо, після рішення Головної ради НАТО в 1979 році, Америка почала впроваджувати свої ракети типу Першінґ 2 як також 464 крилатих ракет до Великобританії, Західньої Німеччини і Італії, після того, як розпалася роззброєнева конференція з СССР у Женеві.

Речники НАТО твердять, що ці нові американські ракети є противагою до совєтських ракет типу СС-20, націлених на значне число великих міст у Західній Европі.

Одначе, як виглядає, це рішення голляндського уряду буде потверджене парляментом у найближчих тижнях, так що для Москви — це буде значна „психологічна побіда".

Чи це принесе будь-яку негайну користь для Голляндії чи ні, — це сумнівне питання, але що це напевно приведе до „затирання рук" у Москві, то немає найменшого сумніву.

Микола Лівицький
Президент УНРеспубліки в екзилі

СЕСІЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ

Дев'ята Сесія Української Національної Ради має відбутися вж незабаром, в половині липня цього року в Канаді. Проте, про цю важливу подію мало пишуть українські часописи і мало дискутують на якихось зборах. Без порівняння менше, ніж про IV СКВУ, що відбувся в кінці минулого року. Може це пояснюється тим, що СКВУ куди більший своїми складовими частинами, ніж УНРада, а перед IV СКВУ відбулися різні контроверсійні події, які давали підстави побоюватися, що IV СКВУ доведе до ще більшого розбиття, ніж це було на його передодні, чого на щастя не сталося. Українська Національна Рада була роками об'єктом великої критики. Але критики вже сказали все, що могли і хотіли сказати, а тому може просто не бажають повторюватися.

Не так давно один з чолових українських журналістів написав, що до УНРади не належать тепер усі численні українські партії, що діють в діяспорі, то це так. При поставанні УНРади до неї належали всі тоді, в 1948 році, існуючі партії за винятком гетьманців. Тепер на партії УНРада стала значно біднішою. Але якщо йдеться про внутрішню структуру і поточну діяльність органів УНРади, то тут про жадне розбиття не може бути мови.

УНРада є складовою частиною Державного Центру УНРеспубліки в екзилі, що існує від кінця 1920 року, себто від того часу, коли Уряд, військо і державні установи УНР вийшли на чужину. Державний Центр УНР складається, так би мовити, з трьох чинників: Президента і віцепрезидента, екзильного Уряду і УНРади, як Передпарляменту з законодавчими і контрольними функціями. Був час, коли такого законодавчо-контрольного Органу не було: від кінця 1922 року, коли ще покійний Головний Отаман С. Петлюра, з різних причин, розв'язав перший такий наш екзильний Передпарлямент, Раду Республіки, до року 1948, коли покликано до життя УНРаду.

Напочатку до УНРади належали лише представництва українських політичних партій: Дві ОУН (популярно — бандерівці і мельниківці), УНДО, УНДС, УРДП і УСП (соціялісти). Тепер крім партійного до УНРади належать ще два сектори: Виборний і Номінаційний. До Виборного Сектору голосують ті особи, які матеріяльно і морально підтримують Державний Центр (застосувати вибори, в яких голосують всі українці в діяспорі, неможливо хоч би з тієї причини, що організаційно провести такі вибори було би абсолютно не під силу). До Номінаційного Сектору іменує на предкладення різних українських організацій та на внесення Уряду і Президії УНРади, Президент з числа визначних і заслужених українських громадян, які дають на це свою згоду. Кожний з цих секторів має не більше, як 24 члени. Можна припускати, що в часі, коли деякі українські партії втрачають свою силу і значення, Виборний і Номінаційний сектори займуть центральне становище в УНРаді.

У сучасному Державний Центр УНРеспубліки в екзилі має подвійне завдання. Перше, це бути базою для консолідації українських політичних сил в діяспорі — власне через їх згуртування в Українській Національній Раді. Це завдання нелегке через великі різниці у політичних поглядах і діяльності тих чи інших українських угрупувань. Ці різниці не відносяться до засадничих справ, бо всі українські

(Закінчення на стор. 6)

Іван Боднарук

СИМПТОМИ ЕМІГРАЦІЙНОЇ НЕДУГИ

Принципи вільної преси й вільного суспільства висловив дуже гарно Вольтер: „Не погоджуюся ані з одним вашим словом, але я готов умерти за те, щоб ви мали право їх висловити". А ми нещадно критикуємо інших, але не допускаємо ніякої критики нас самих. Зодягаємося в тогу недоторкальности, критикуючи іших, але обминаємо поминами кожного, хто нас критикує. Композитора Ліста, популярного серед українців з уваги на його твір про нашого Мазепу, сучасні йому критики гостро осуджували. Гостро осуджували теж творчість і діяльність І. Франка сучасні йому авторитети і критики.

В нас дехто кепкує собі навіть з „Просвіти" і громадської діяльности, називаючи це глузливо „просвітянщиною". Рівночасно з „Просвітою" намагаються понижувати все, що має характер народного мистецтва: музику, танок, ношу тощо. Вишивана сорочка-це для них вияв низької культури, а смокінґ — висока культура. Ті критики стараються виробити опінію, що оплески публіки це вияв безкритичної маси. Критикувати це найлегша річ у світі. Це зброя тих, які самі нічого не зробили. Їх характеризує фразеологічна порожнеча. Причин наших невдач вони завжди шукають в інших, ніколи в собі. Їх патріотизм фальшивий, інколи повний демагогії і гохштаплерства.

Треба з найбільшою обережністю добирати відповідних слів, коли маємо другим звернути увагу. Найкраще це зробити у формі делікатної поради, покликаючись на авторитет осіб компетентних у цій ділянці. Ми, українці, знані з того, що любимо спізнятися і це спізнення буває часто причиною непорозумінь. Чи не краще, щоб тому, хто спізнився, не звертати публічної уваги, а радше підійти до нього з пригадкою в роді „Ми зачинаємо сходини в тій і в тій годині".

У пересічного українця нема абсолютної правди, тільки є правда суб'єктивна. Наш брат називає доброю і чесною людиною того, хто йому щось добре зробив. Кого називає розумним? Того, хто йому в дискусії признає рацію. Головне, що вести дискусію в дусі приязні, а коли необхідно критикувати когось або щось, то робити це доброзичливо. Чимало негативних явищ, спричинених сварливими людьми, спостерігаємо в нашій еміграційній дійсності. Треба зберігати міру в подаванні вістей та інтерпретацій. Журналіст мусить дбати, щоб у пресі не надуживати свободи й пам'ятати про відповідальність, як противагу тієї свободи, щоб вона не вироджувалася у сваволю і не діяла на шкоду ідей, починів, проблем установ і суспільного ладу. А то люди часто забувають, що не можна виливати дитини з водою, в якій її купають. Очевидно мусимо засуджувати „часописну війну", якої не знає журналістичний світ інших народів. Основною напрямною в нашій журналістичній праці мусить завжди бути правда.

Щоб сумління піднесло свій голос, необхідна в людини свідомість обов'язку й високо розвинене почуття відповідальности, що про нього думав І. Франко, пишучи:

Кожний думай, що на тобі
Міліонів стан стоїть,
Що за долю міліонів
Мусиш дати ти одвіт.

На жаль, треба ствердити, що в нашому суспільстві почуття відповідальности за долю народу розвинене слабо: нема свідомости того зла, яке приносить наша безвідповідальна поведінка. Безвідповідальною називаємо людину, що порушує взяті на себе обов'язки й дане слово, не усвідомлює собі, які прикрі наслідки з того бувають. Щоб мати здорову сильну суспільність, треба розвивати в ній почуття відповідальности.

Маса ніколи не турбується про наслідки своїх вчинків; вона живе тільки моментами. Відповідальність мусить взяти на себе хтось інший: той, що керує масою. Але, щоб керувати масою, треба мати особливі прикмети, з яких найголовніші є рішучість і сміливість. Почуття відповідальности пов'язане не із страхом, а із сміливістю й почуттям гідности. Той, хто відчуває відповідальність, думає не тільки про себе, а і про інших, яким мав би зашкодити, якщо б не виконав свого обов'язку. Той, хто боїться, ховається за спини інших, за псевдонімами й криптонімами; той, хто відчуває відповідальність, виступає завжди з відкритим чолом. Хто боїться, вимагає геройських діл від інших; хто почуває відповідальність, ставить вимоги насамперед до себе. Хто боїться, намагається сховати свій страх за голосними фразами; хто відчуває відповідальність, мовчить, але при тому працює. Серед нас чимало зляканих душ і вони інколи переходять у наступ. Не втечете від них, вони йдуть за вами, щоб затруїти вам душу. Вони свій день починають тим, що сіють зневіру і страх. Поволі зачинає належати до доброго тону говорити про те, в що не віримо. Чомусь соромливо ховаємо палкі слова в собі, щоб тільки притакувати сумнівам і тривожним сплетням.

Нам треба політиків, а не політикантів. Політика — це не звичайна професія, але почесне покликання, жертвенна, самовідречена служба громаді. Політика і провідник — це слуга, а не пан народу. Він слухає народу-господаря, виконуючи його доручення, але шукає сам, на власну руку, шляхів виконання. Завдання і доручення дає політикові народ, а йому, політикові, належить тільки вибір засобів і тактики.

Сказав Богдан Нижанківський у своєму слові на Літературному вечорі в Дітройті: В нормально зорганізованому суспільстві швець авторитетно говорить про шевство, столяр про столярство, пекар про пекарство. В нас авторитетність здобувається не знанням, а становищем у такій чи такій організації, стажем, прилюдними виступами, чи впертим повторюванням завченої фразеології. Більшість нашої еміграційної суспільности так обросло салом самолюбства й байдужости, що літературі й мистецтву не сила дібратись до неї.

Часто люди, які посуджують інших про якийсь гріх, самі є жертвою того гріха. Осуд-обмова інших часто приносить нам неначе „полегшу", немов ми є вільні від того гріха; а насправді такий осуд є невдатним виявом самооборони. Людина, яка має на совісті якісь злі вчинки, часто старається посуджувати в подібних злих вчинках інших людей, щоб тим способом „облегшити" грижу власної совісти. Найкращою нагородою для того, хто старається опанувати себе в осуджуванні інших, внутрішній спокій душі. Цей спокій походить з двох джерел: 1) з переконання, що людина робить те, що повинна робити, і 2)

(Закінчення на стор. 5)

Біобібліографія Петра Одарченка

По старому й гарному звичаю рідні й друзі приносять дарунок в день народження любої їм людини; так само й громада не забуває заслуженої людини і приходить в той день до неї з дарунком.

Але ось, стається інколи навпаки: заслужена людина, шанована й люблена, в день, а радше в рік свого народження принесла цінний дарунок громаді. Петро Одарченко, видатний літературознавець і філолог, якому в 1983 році сповнилося вісімдесят років життя, подарував нам невеличку книжечку — всього 80 сторінок — але сповнену вартісного серйозного змісту.

Як видно з титулу, це і життєпис Петра Одарченка і творчий звіт його життя. Одне і друге гідне нашого подиву.

У певному аспекті історія народу — це історія його членів, тих, які не ждуть пасивно на те, що принесе доля, але включаються активно в процес його історичного маршу в такій чи іншій ділянці. Тому цікаві для нас і важливі для історика — біографічні, а ще зокрема автобіографічні, матеріяли таких людей. Таким важливим і цікавим причинком є „Біобібліографія" Петра Одарченка. Хочу повторити: важливим і цікавим.

Хоч книжечка не писана літературним стилем з естетичними прикметами й прикрасами, хоч в ній радше перелік фактів, подій, дат, але читається її з відчуванням тої людської долі, а то й народної долі, яку творили ці сухі факти й події. читаючи, ми неначе йдемо з автором його фізичним і психічним шляхом і переживаємо його долю від самого коріння, неначе типову українську долю. Чи може бути більш народний корінь: дід по батькові кріпак, одружений з козачкою; дід по матері — козак, одружений з кріпачкою. Чи може бути більш українська родинна хата, як та (стор. 19) біла, чепурна, під солом'яною стріхою, в якій побачив Петро Одарченко денне світло (так і хочеться думати: українське небо)? І чи може бути більш типова українська доля, як це змагання молодої людини з-під сільської стріхи до пізнання народного змісту, зглиблення його культурного скарбу — мови й літератури — і передавання цього знання молодим? А проти цього — безжалісна ворожа сила, що ламає цю долю і намагається зламати цю людину в її змаганні? Розповідь автора кінчається теж такою знайомою нам мандрівкою у вільний світ і тут, в Америці, через працю на фабриці, в готелі і т. д. до „Голосу Америки", а так і до наукової праці, УВАН, НТШ і т. д. Усе те тільки зареєстроване звичайною мовою, без патосу трагічних пережвань, без жалю, без філософічних міркувань.

Але ми, читачі, співчуваємо й розуміємо. І ми теж подивляємо: бо на тлі авторових переживань — теж сухий, але як же імпонуючий перелік його праць — за роками, за ділянками. Вони й пораховані: їх число 430.

А поруч з фактами й числами — замість додаткових слів — знимки автора і його близьких, починаючи з його знимки в козацькому вбранні в 1919 році.

„Біобібліографію" видало Об'єднання Українських Письменників у Канаді — Слово, в 1983 році.

Юрій Старосольський

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Ще про платівку з духовою музикою

Маючи в моєму посіданні платівку з наспіваною „Єрусалимською Утренею" Мирона М Федорова й, переслухавши її уважно, хочу подати й моїх кілька слів відносно неї, покриваючись частково з думками д-ра Р. Кухара, висказаними в його знаменитій статті в „Свободі", з 8-го травня ц. р.

Музика цієї Утрені знаменита і знаменна тим, що показує багатство нашої обрядової пісенности, а в багатому хоровому випрацюванні правдивий її чар. У виконанні її, молодечо-мистецький хоровий ансамбль „Музікус Бортнянський" виказався досконало, очевидно, під майстерною орудою диригента Мирона Максимова не тільки з природи музикального, але й з ширшим музичним знанням професіоналіста, що сам, релігійно наснажений, надав і цій Утрені зворушливий настрій суто обрядової музики з глибиною релігійних думок та молитовної містики. У Мирона Максимова це завважилось від перших ним поставлених хорових акордів та музичних фраз і побачилось, яка його вартість у виконавців праці релігійної музики і тим самим для нашої Церкви.

В музиці у цій платівці (шкода, що вона скорочена) все має сенс, стиль, логіку й вимову. Вокальна група ансамблю „Музікус Бортнянський" справляється правильно у всьому, за всіма інтерпретаційними вимогами диригента, робить приємне, молитовне, часами й могутнє враження. З цього наспіву можуть багато навчитись наші хори й диригенти, й дуже важливою річчю в цій Утрені є це, що вона дає нам у калейдоскопічній мінливості показ краси наших обрядових співів, яких досі недооцінювалось, хоч вони творять основний елемент краси наших Богослужень, а плекалося їх назагал у примітивній формі та виконуванні. І чи не парадокс це! З одного боку змагання за красу й чистоту нашого обряду, а з другого боку нищимо цю красу й чистоту своїм недбалим культивуванням цього обряду в пісенній його ділянці, вважаючи цю ділянку другорядною, віддаючи її на поталу, правду

(Закінчення на стор. 5)

Василь Ленцик

НТШ — НЕКОРОНОВАНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

IV.

Проф. Грушевський виголосив свій перший реферат на цій Секції, в якому порушив дуже важливу справу історіографії та видавання джерел до історії України. „Зоря" пише, що Грушевський „візвав Наукове Товариство ім. Шевченка, щоб воно забралось до археографічної діяльности — видавало неопубліковані жерела і зводило до систематичних і приступніших збірників розкидані по різних, часто неприступних виданнях, одинокі пам'ятки і жерела".

Проф. Грушевський радив створити окреме видання НТШ під наголовком: „Жерела до історії України „Руси", він радив забиратись до того діла зараз і піднявся взяти на себе працю коло перших томів" („Зоря", листопад, 1894, ст. 488). Проф. Грушевський, обдарований знаменитою пам'яттю, працьовитістю та прямо надзвичайним вмінням організувати наукову продукцію, коли в 1897 році був обраний головою НТШ, попровадив його до висот, що зрівняло це Товариство під оглядом науковим зі світовими академіями наук. До співпраці в НТШ зразу пристав геніяльний Іван Франко та цілий ряд найвизначніших вчених цілої соборної України. Всі ті наші невтомні ідейні жреці української науки понесли широко досі незнане українське добре ім'я, по цілому світі.

Усі важливіші бібліотеки цілого світу отримували головне видання НТШ — „Записки НТШ", звідкіля чужинецькі вчені могли черпати знання про наш народ. Своєю Історією України-Руси вивів Грушевський українську історичну науку на широке всесвітнє поле й вона, хоча недокінчена, стала джерелом знання про наш народ; особливо ж його однотомник, який видав в Америці Український Народний Союз в англійській мові. „Літературно-Науковий Вісник" під редакцією М. Грушевського, І. Франка та В. Гнатюка, об'єднав найкращі українські літературні сили всієї України. Своїми науковими працями НТШ здобуло собі такий престиж, що світової слави вчені — чужинці вважали собі за честь бути членами НТШ; до них належать такі вчені, як Айнштайн, Плянк, Яґіч, Шахматов, Тома Масарик та багато інших.

Грушевський був свідомий вартости наукових здобутків, що його досягло Наукове Товариство ім. Шевченка і тому кількакратно закликав, щоб для престижу Товариства надати таки назву Академії Наук. У „Літературно-Науковому Віснику" з 1911 року за листопад том 56, у статті „Призабута справа" — Грушевський писав: „Наше життя розвивається стихійною силою, виносить на верх все нові й нові домагання, і ті, не знаходячи собі здійснення, громадяться, накопичуються і своїм навалом загребують одні одних. Недобившися здійснення, різні справи відтіснюються на задній плян новими, котрі в даний момент сильніше займають суспільність. До таких незаслужено забутих справ, котрі я раз уже витягав в зносинах і листах приватних, а тепер хочу витягнути перед ширші круги нашого громадянства і поручити його увазі й пам'яти, належить справа української академії наук". .....Справа зовсім немаловажна — чи з морального чи реального становища її брати, і гріх відкидати її далі до незвісних часів після того, як уже вона поставлена, продумана і відчута зовсім поважно і основно" („ЛНВ" рік 1911 ст. 255).

Професор Грушевський також пригадує, що цю справу поставлено поміж дезидератами нашого культурно-національного життя, коли Товариство перемінено на наукове 1892 року. Тут Грушевський натякає на промову першого голови Наукового Товариства ім. Шевченка Олександра Барвінського, про що була згадка повище. НТШ за словами Грушевського своєю працею заслуговує собі на той титул Академії. Він писав: „після 20-ти літньої праці в якім то часі видало понад 100 томів наукових Записок (рік 1911) і при тому появилось понад 100 томів інших наукових томів виданих Товариством. Отже тепер попри признання за цю наукову працю НТШ, ще треба осягнути і формальний титул Академії" (там же). Грушевський далекозоро дивився на значення науки в житті народу та ще і бездержавного й тому всіма силами стремів до того, щоб українська наука зайняла належне місце серед народів світу і тим самим промощувала дорогу і національній справі.

І треба без пересади сказати, що Наукове Товариство ім. Шевченка допомогло українському народові випростувати свій національний хребет, воно обороняло його окремішність, воно стало промотором національної свідомости. Тому не диво, що коли Москва зайняла в 1914 році Львів, то однією із перших жертв тої окупації було Наукове Товариство ім. Шевченка. Російська влада зразу його закрила, а, відступаючи, пограбувала Архів Товариства та забрала найкращу друкарську машину.

Уже під польською окупацією Галичини, члени Наукового Товариства зорганізували Український Тайний Університет. Польська влада не сприяла українській науці, а щоб ослабити діяльність НТШ, яке не діставало субсидій від польського уряду, то ще й відібрала польська влада право друкування шкільних книжок, що приносило певні доходи ще з австрійських часів і давало допоміжні фонди на видавничу діяльність. Не зважаючи на ті всі труднощі, особливо ж фінансові, НТШ під Польщею проводило, хоча в обмежених рамках, корисну працю. Українські вчені були свідомі того, що на НТШ лежить велика відповідальність за українську вільну науку, бо під большевицьким ярмом, українські вчені були виставлені на різні переслідування за працю над такими ділянками, які свідчили б про самобутність української культури, незалежної від „старшого брата".

На східніх землях України на 24 дійсних членів НТШ 14 було заарештованих і їхня доля невідома, значить вони загинули в тюрмах чи на Сибірі. Між жертвами московського молоха є такі світочі української науки дійсні члени НТШ, як сам Михайло Грушевський, Сергій Єфремов, Агатангел Кримський, географ Степан Рудницький та інші.

Сьогодні, коли відзначуємо Ювілей 110-ліття від заснування першого Товариства ім. Шевченка в 1873 році, Наукове Товариство приходить до нашої суспільности, розкиненої по цілій земській кулі, не з абияким дорібком. Понад 200 томів цінних Записок, загальна „Енциклопедія Українознавства" в українській мові, два великі томи „Англомовної Енциклопедії Українознавства", які нині вже стали необхідним інформаційним джерелом про наш народ, його історію, культуру для цілого англомовного світу. Вона знаходиться на полицях всіх важливіших університетів і бібліотек світу. Вже появилось 10 томів гаслової „Енциклопедії Українознавства" і в році 1984 появиться перший том англомовної гаслової енциклопедії. Десятки томів реґіональних збірників, Велика Мапа України проф. Кубійовича і д-ра Жуковського — це овоч праці українських вчених згуртованих у Науковому Товаристві ім. Шевченка, яке тепер працює в чотирьох більших осередках, а саме: в Америці, Европі, Канаді й Австралії. Всі окремі Товариства об'єднує одна ідея працювати для добра української вільної науки. Надрядним тілом, яке об'єднує і координує працю крайових НТШ, є Головна Рада Наукових Товариств, яка складається з Президії (президента, генерального секретаря і скарбника) та голів поодиноких НТШ і директорій Секцій.

Маючи ту свідомість, що наші колеґи в Україні не можуть писати правди, ми зобов'язані стати сторожами української правди. Там все, що для нас святе і дороге, обкидається болотом. І представляється як „ворогів народу" — нашого великого самостійника гетьмана Івана Мазепу, Симона Петлюру, Михайла Грушевського, Митрополита Шептицького, Блаженнішого патріярха Кардинала Йосифа Сліпого (дійсного члена і - з 1930 р.) почесного члена НТШ, Митрополита Мстислава (почесного члена НТШ) не кажучи вже про провідників визвольних змагань новіших часів: Коновальця, Бандеру, Чупринку-Шухевича.

Тому ми мусимо усвідомити собі велику відповідальність, яка на нас спадає перед нашою поневоленою батьківщиною, нашими колеґами вченими в Україні та цілим народом, які стільки надій на нас покладають; ця відповідальність лежить не тільки на вчених, але також на цілому громадянстві, яке має фінансово допомогти, щоб наукова діяльність українських учених була можлива.

(Закінчення на стор. 6)

ТРИБУНА У. Н. СОЮЗУ

Ч. 5. ТРАВЕНЬ 1984

ЧЛЕНИ „КЛЮБУ ВІДДАНИХ СОЮЗОВЦІВ"

Вже раніше на сторінках „Союзової Трибуни" була згадка про це, що 1983 року, який був ювілейним роком союзових видань, згідно ухвали Екзекутивного Комітету, додано ще один клюб до вже існуючих, а саме „Клюб Відданих Союзовців". До цього Клюбу належать ті союзовці, які на протязі календарного року придбають Союзові 5 до 9 нових членів, а якщо придбають 10 і більше членів, то тоді попадуть до більш престижевого Клюбу.

Сьогодні з приємністю поміщуємо тих союзовців, що до кінця квітня ц.р. вже придбали стільки членів, щоб належати до „Клюбу Відданих Союзовців". Всім нижчеподаним членам Клюбу, яких проголошуємо у цьому числі „Союзової Трибуни" складаємо нашу щиру подяку і бажаємо дальших успіхів.

Відділові урядовці УНСоюзу, які від січня по 30 квітня 1984 року приєднали 5 до 9 нових членів

Відд. 47 - Анна Гарас 9 чл.

Відд. 292 - Стела Федик 7 чл.

Відд. 174 - д-р Атанас Слюсарчук 6 чл.

Відд. 221 - Михайло Карачевський 6 чл.

Відд. 94 Роман Татарський 5 чл.

Відд. 442 Семен Левицький 5 чл.

Знімок не прислали:

168 Іван Бабин — 6 чл.
338 Ольга Пішко — 7 чл.
409 Дженет Боланд — 5 чл.
488 Александер Ліневич — 5 чл.

Монтреальська Округа УНС відбула Збори

Монтреаль, Кве. (А. Гладилович) — Цьогорічні Загальні збори Монтреальського Окружного Комітету відділів УНС відбулися 16-го квітня у великій залі Пластового дому на вулиці Дандюран.

Нарадами керувала голова Окружного Комітету, головна радна УНС Текля Мороз. Протокол Зборів вів заступник голова комітету Осип Винницький. З семи відділів Округи на Зборах були заступлені п'five.

Збори вшанували хвилиною мовчанки пам'ять осіб, що померли в звітньому році, членів відділів Округи й колишнього директора Канадської Канцелярії на Канаду й довголітнього головного радного УНС св.п. Богдана Зорича.

В своєму звіті Т. Мороз підкреслила, між іншим, факт, що в 1983 році всі відділи придбали для Українського Народного Союзу нових членів - разом 47 осіб. Вона показала присутнім нагороду, якою УНС відзначив цю працю - плякету „Признання Окрузі Монтреаль за успішну працю всіх відділів у 1983 р.". Ця праця ведеться далі, й уже три відділи Округи придбали в цьому році для Союзу по п'ять і більше членів.

До новообраної Управи ввійшли такі особи: Т. Мороз — голова; Осип Винницький — заступник голови; Микола Перейма - секретар; БогданнаЯвірницька — скарбник; Олександра Дольницька — організаційний референт і делегат до Відділу Комітет Українців Канади; Адольф Гладилович — референт преси; Віра Баніт, Іван Ґеба й Михайло Карпинський — члени. До Контрольної комісії переобрано Миколу Андрухова, А. Гладиловичаі Михайла Дідуха.

Текля Мороз

Збори вирішила відзначити 90-річчя „Свободи" показом фільму „За стерном долі". Ті, що його вже бачили, вважають, що його варто показати українській публіці в Монтреалі.

Для свого дальшого розвитку відділи Округи потребують більшого числа вишколених секретарів і організаторів. Тому відрадним є факт, що на секретарсько-організаційний курс, який відбудеться цього року в червні на Союзівці, вже зголосився один кандидат-секретар 448-го Відділу Микола Перейма. Та цього мало. З Монтреальської Округи повинно на цей курс зголоситися більше осіб.

Як звичайно, з нагоди Зборів була мала перекуска, яка скріпила товариську атмосферу, в якій вони відбувалися.

Відбулися Загальні збори Округи Янґставну

В неділю, 6-го травня ц.р., в Янґставні в залі українського православного центру ім. свв. Петра і Павла відбулися річні Загальні збори Окружного Комітету УНСоюзу.

Збори, на які зібралося більше число членів, відкрила о год. 2.15 по полудні голова Округи Естеля Волошин.

Зборами проводила Е. Волошин, секретарювала Марія Макар. У зборах взяли участь: д-р Іван Флис, головний предсідник, Андрій Джула, головний радний з Піттсбурґу, і Тарас Шмагала, головний радний з Клівленду.

Протокол із попередніх Загальних зборів відчитала секретарка Марія Макар і його прийнято без змін.

Звітуючи з праці Округи, Е. Волошин ствердила, що організаційні здобутки були незадовільні. Вона звернулася до присутніх з проханням повної піддержки в цьому році, який є ювілейним роком, бо в ньому УН Союз святкує своє 90-ліття. Закликала молодших членів, щоб включилися в працю та пожвавили зацікавлення громадян УНСоюзом та його братською діяльністю.

Слідували вибори Окружної Управи, до якої ввійшли: Естеля Волошин - голова, Петро Ліщак - заступник голови, Марія Ліщак - секретар, Марія Макар - касир, Мартинишин, Бурій і Сеник — Контрольна комісія.

Д-р Іван Флис, головний предсідник УНС, у своєму слові коротко перейшов історію Янґставнської Округи та заохочував усіх до кращої організаційної праці в біжучому 1984 році. При тому він вручив Петрові Ліщакові плякету-відзначення за його працю на пості секретаря 230-го Відділу та організатора членів на протязі 28 років. Д-р І. Флис заявив, що П. Ліщак буде далі організатором УНСоюзу.

Е. Волошин передала П. Ліщакові дарунок від Янґставнської Округи та поґратулювала йому за довголітню працю для членів, УН Союзу і для української громади.

Естеля Волошин

Євген Волошин ствердив, що Янґставнська Округа знаходиться в поганій економічній ситуації, бо більшість населення безробітні. Присутні висловили потребу окремого організатора, що напевно причиниться до кращих організаційних здобутків.

Пан Юрчишин закликав, щоб присутні перестали бути песимістами, бо треба побороти економічні труднощі, щоб показати, що забезпечення є далі популярне і під цю пору є доброю інвестицією грошей. П. Ліщак дораджував, щоб Округа засереджувала свою увагу на молодих людях та щоб Головна Канцелярія більше уваги присвячувала організаційним справам, бо нові члени є живою кров'ю організації.

Головні радні Тарас Шмагала і Андрій Джула також брали участь в дискусії та подавала свої завваги і поради, як можна з успіхом організувати членів. Панове, Брій, Мартинишин й інші порушували питання, зв'язані з родами забезпечених грамот, які має УНСоюз.

Після вичерпної дискусії, відбулося прийняття для приблизно 50 осіб, під час якого висвітлено фільм „За стерном долі". Присутні дуже прихильно висловилися про цей фільм.

Розходячись домів, всі ствердили, що це були дуже успішні Загальні збори.

Відділ УНСоюзу в Маямі

Маямі, Фла. (Люба Маринюк) — Загальні Збори 368-го Відділу УНСоюзу ім. Миколи Лисенка тут відбулися 30-го березня ц.р. Члени Управи звітували за календарний 1983 рік. Відділ має 168 членів і у звітовому часі, як повідомив секретар Відділу Андрій Маринюк, придбано 30 нових членів.

Після дискусії над звітами та уділення абсолюторії уступаючій Управі, вибрано новий провід на діловий 1984 рік, що його очолив Тарас Максимович. Заступником голови став Петро Пепер; скарбником — Микола Ракуш, фінансовим секретарем — Андрій Маринюк. До Контрольної комісії ввійшли Михайло Андрійович, Ольга Максимович і Богдан Остап'юк.

В дальшому перебігу обговорено плян праці Відділу і підкреслювано потребу дальшого його розвитку. На осінь цього намічено святочне відзначення 90-літнього Ювілею УНСоюзу. Порушено рівнож справу будови дому для старших віком на Фльориді. Дванадцять місяців тепла, здорове морське повітря, купелі в теплій солоній воді, дешеві кошти прожитку та ще й свої українські церкви і рідне середовище, ставлять нашу соняшну Фльориду на одне з перших місць, де повинні поставати доми для українських сеньйорів!

Цю важливу справу та інші, як форма студентських стипендій, позички студентам тощо, передано для представлення Головному Урядові УНС, голові Відділу та головному радному Тарасові Максимовичеві.

Тимко Бутрей знову очолив Округу УНС Твердого Вугілля

Франквилл, Па. — У неділю, 29-го квітня ц.р., тут у залі Українського Клюбу св. Михаїла відбулися річні Загальні збори Округи відділів УНСоюзу Твердого Вугілля, у висліді яких обрано Управу на біжучій рік у складі: Тимко Бутрей - голова, Осип Чабан і Маргарита Гентош — заступники; Олена Словік — секретар, Адолф Словік — касир, і Іван Петрунцьо — організаційний референт. Контрольну комісію очолив Йосиф Сидор, а членами обрано Михайла Хомина і Данила Трешко.

Тимко Бутрей

Тому що голова Округи Тимко Бутрей був перешкоджений родинними справами, наради відкрив його заступник Йосиф Чабан і на бажання присутніх ними проводив, а обов'язки протоколянта виконувала Галина Словік. Відкриваючи наради Йосиф Чабан привітав всіх присутніх, а між ними головного предсідника д-ра Івана Флиса. Галина Словік прочитала протокол з останніх Річних зборів, який був прийнятий без поправок, а відтак за працю цілости Округи звітував Й. Чабан, заступник голови. Він сказав, що Округа не веде жадної діяльности у громадській праці тому, що на території Округи не існують громадські установи, і тому секретарі в більшості присвячують свій час для УНСоюзу, а головно організаційній праці. Доказом того є те, що Округа від років з року в рік виконує призначену організаційну квоту на 100 й більше відсотків. У звітовому році відділи придбали 100 членів, виконавши квоту на 100 відсотків. Звітодавець заявив, що якщо б всі відділи віддали більше часу організаційній праці, то квота була б виконана на 130 відсотків так, як у 1982 році. Він також інформував, що члени Управи були учасниками Союзового Дня Філядельфійської Округи, а відтак всі члени Управи були учасниками святкувань 90-річного ювілею УН Союзу, яке відбулося в колисці його народження, а саме Шамокіні в лютому ц.р. Звіт Й. Чабана доповнили ще Г. Словік, секретар Округи, і Адольф Словік, касир Округи.

Після звітів членів Управи були запитання у справі цілорічної праці Округи, відтак вибір Управи.

Потім до слова був запрошений головний предсідник УНС д-р Іван Флис, який привітав від Екзекутивного Комітету всіх присутніх, побажав успіхів новообраній Управі, а також висловив подяку голові І-го Відділу УНС в Шамокіні Володимирові Чернезі за допомогу у приготуванні відзначення 90-річчя УНСоюзу, яке відбулося в Шамокіні 19 лютого ц.р. Відтак д-р І. Флис у своїй доповіді заторкнув всі важніші ділянки праці цілости Союзу. Він сказав, що звітовий рік для Союзу був дуже добрим, якщо говорити про фінансову ділянку. Не зважаючи на те, що не придбано 4,000 членів, як було передбачено, членських вкладок зібрано більше, ніж у минулих роках. А тепер майно Союзу перейшло 50,000.000 долярів, що також є доказом стабільної фінансової господарки. Організаційний Відділ плянував придбати 4,000 членів, забезпечених на 10,000,000 долярів, а придбано лише 2,145 членів, забезпечених на понад 7,000,000 долярів.

У своїй доповіді д-р Флис поінформував також про Українську Будівлю і при тому заявив, що звітовий рік був дуже добрий, всі поверхи вирентовані і сплачується відповідні відсотки Союзові за уділену позичку. А якщо говорити про біжучий рік, то нові рентівники вже платять по 20 дол. за квадратовий фут, отже Будівля буде приносити кращий зиск. Він також поінформував, що Оселя Союзівка має нового управителя Івана Рабкевича і під його керівництвом вже все приготоване до літнього сезону.

Відтак головний предсідник заторкнув працю Округи і висловив подяку за придбання 100 нових членів в звітовому році і тим самим виконання квоти на 100 відсотків. Він назвав секретарів, які причинилися до того успіху, а саме: Йосиф Чабан, секретар 242-го Відділу придбав 20 членів; Т. Бутрей, голова Округи і секретар 164-го Відділу, придбав 18 членів; Іван Петрунцьо, секретар 78-го Відділу, придбав 17 членів; Маргарита Гентош, секретарка 305-го Відділу, придбала 14 членів. Спеціяльну подяку голова Союзу висловив секретарці 382-го Відділу Катерині Гарбест, яка придбала лише 8 членів, але забезпечила їх на понад 70,000 долярів. Слід згадати, що К. Гарбест вже „стукнула" вісімдесятка, але вона далі віддано працює для Союзу. Головний предсідник згадав і всіх інших секретарів, які придбали менше число нових членів. Відтак він апелював до всіх присутніх, а головно до членів Управи повести організаційну працю так, щоб у ювілейному році Батька Союзу Округа мала виконану квоту.

Після обширної й змістовної доповіді д-ра Івана Флиса відбулася речева дискусія і різні питання до нього.

Після вичерпання відповідей, голова президії Й. Чабан подякував головному предсідникові д-рові І. Флисові за участь в нарадах, за всі цінні інформації, а при тому запевнив його в імені Округи, що ювілейна квота буде виконана. Відтак, подякувавши всім учасникам за участь в нарадах, запросив до перекуски-гостини, яку приготовила його дружина Андрейка Чабан.

Ще про Річні збори Округи Рочестер

В попередньому числі „Трибуни УНСоюзу" було подане звідомлення про Річні збори Рочестерської Округи, в якому подано неповний склад членів Окружної Управи, обраної на 1984 рік. На цих Зборах були обрані: Володимир Гавриляк - голова: Константин Шевчук - почесний голова; Петро Дзюба - заступник голови, Дмитро Пристай - секретар і Микола Лилак - касир; члени Управи - Марія Ковальчук і Марія Сверида; Контрольна комісія: дир. Михайло Малинівський - голова, та мґр Петро Лещишин і Василь Попович - члени.

АЛЬМАНАХ УНС НА 1985 РІК

Редакція „Свободи" вже почала підготову матеріялів до Альманаха УНСоюзу на 1985 рік. Частинно він буде присвячений подіям після закінчення Другої світової війни, тобто перебування українців-втікачів в таборах Ді-Пі, а відтак великого їходу до країн нового поселення. Матеріяли про ці та інші події українською і англійською мовами проситься авторів надсилати до 20-го червня ц.р. — Ред.

Д-р Богдан Долішний переобраний головою Ніяґарської Округи

Ст. Катаринс, Канада, (с. г.) — Річні збори Ніяґарського Окружного Комітету відділів УНСоюзу, які відбулися в суботу, 5-го травня ц.р., в залі св. Княгині Ольги, одноголосно переобрали головою Округи відомого суспільно-громадського і політичного діяча адвоката Богдана Долішного. Разом із ним до Окружної Управи були ще обрані: Петро Дяків, заступник голови; Єфим Омельченко, секретар; Дмитро Пищ, заступник секретаря, і Михайло Боровський, касир. До Контрольної комісії головою обрано Петра Самця, а Миколу Бережука і Мирона Ґроха — членами. Почесним головою Округи далі був затверджений о. Михайло Блаженко.

Д-р Богдан Долішний

Наради відкрив і на бажання присутніх ними проводив голова д-р Б. Долішний а протоколянтом обрано Петра Дякова. Відкриваючи наради, він привітав присутніх на залі союзовців, а між ними почесного голову Округи о. Михайла Блаженка і головного організатора УНСоюзу Степана Гавриша. Отець Михайло Блаженко відмовив молитву.

Потім згідно з денним порядком слідували звіти членів Управи та представників поодиноких відділів.

Голова Округи д-р Богдан Долішний поінформував, що Округа по своїй можливості проводила союзову працю, в якій головну увагу було звернено на організування нових членів. Касир Округи Михайло Боровський інформував, що касове сальдо виносить понад158 долярів і гроші є на чековому конті в українському банку. За Контрольну комісію звітував Дмитро Пищ. Він інформував, що провірив діловодство касира і знайшов всі касові прилоги вписані правильно, тому він поставив внесок на уділення абсолюторії членам усупаючій Управі. Відтак звітували ще представники поодиноких відділів про свою працю у різних місцевостях. Звіти були цікаві й корисні. Деякі секретарі скаржилися, що мають труднощі зі збіркою членських вкладок від членів і мусять їхати по кілька разів до членів, щоб зібрати 2-3 доляри членської вкладки.

Запрошений до слова головний організатор Степан Гавриш в першу чергу, привітав всіх присутніх від Екзекутивного Комітету УНСоюзу, побажав успіхів новообраній Управі Округи, а при тому згадав заслуженого союзового, громадського і політичного діяча сл.п. Богдана Зорича, що недавно відійшов у вічність і просив присутніх хвилиною мовчанки вшанувати його пам'ять.

Відтак він дав відповідь на ряд питань, які були звернені до нього під час звітувань поодиноких секретарів та коротко поінформував присутніх про загальні союзові справи. Він дав огляд організаційній праці цілости Союзу за 1983 рік, як також і за перші чотири місяці біжучого року. У своїй доповіді головний організатор відмітив стабільну фінансову господарку, доказом чого служить те, що майно Союзу осягнуло 50.150.000 долярів. Далі він згадав про союзову будівлю, Союзівку, видавництво стипендії й інше. Він висловив признання і подяку секретарям Округи за виконання в 1983 року квоту на 85 відсотків і назвав поіменно всіх, які причинилися до цього успіху, а саме: Марія Нечай, Дмитро Пищ, Петро Дяків, Єфим Омельченко, Микола Бережук, Мирон Ґрох, Емілія Смаль і Петро Самець. За успішну працю він вручив голові Округи чек-бонус на суму 80 долярів. Потім в асисті почесного голови Округи о. Михайла Блаженка і голови Округи д-ра Богдана Долішного вручено почесні плякети секретарям відділів за успішну працю з нагоди 90-річного ювілею УНСоюзу.

По доповіді Степана Гавриша відбулася речева й конструктивна дискусія. Потім присутні радили над тим, як відзначити ювілей Батька Союзу та виконати ювілейну квоту, а саме: придбати цього року 70 нових членів. По квітень вже було придбано 30 членів, а під час нарад секретар 427-го Відділу Петро Дяків передав головному організаторові 5 аплікацій; отже Округа вже виконала квоту на 50 відсотків. Дай Боже, щоб і інші союзові округи повели організаційну працю так, як Округа Ніяґарська, тоді не буде перешкод у виконанні загальної ювілейної квоти - придбання 4,000 нових членів.

Наради, які були успішними, закінчив подякою всім за участь голова д-р Богдан Долішний, а о. Михайло Блаженко провів молитву. Потім всі присутні були запрошені до перекуски-гостини, яка була приготана заходом Управи.

Степан Куропась

Союзові рейди в терен

Український Народний Союз має вже за собою 90 літ. Організаційний департамент уже тепер думає про ювілейний дар для Союзу у формі 4,000 нових членів. Як їх дістати?

З приводу 90-річчя Свободи і ювілейного дару були голоси „урбі і орбі", що причиною зменшення членства, між іншим, є економічний стан в Америці, безробіття, брак організаторів і т.п. Та воно дещо не так!

Почнім від безробіття. Хто хоче працювати, працю знайде. Хто має якийсь фах, закінчив якісь курси (бож не всі можуть мати докторати УВУ), знайде працю кращу і скоріше. Якщо б фінансовий стан в країні був злим, то як пояснити, що чикаґська Кредитівка зросла за минулий рік на 9,647,368.44 долярів? Вкладчики лише українці. Резерви зросли до 1,861,040.83 дол. Це коли мова про українців. А те саме і з американцями. Асекураційні компанії — це друга з черги найбагатіша індустрія, першою є рільництво. Кооперативний Листок Кредитівки „Самопоміч" в Чикаґо твердить і доказує цифрами, що установа в минулому році зросла на 21,5 відсотка. Люди гроші мають на народні цілі, на різні установи, на Церкву у потребі, на подорожі в „болото" Мінерал Спрінґс на Фльориді, до Риму, на Україну. А чому ж немає грошей на Союз у потребі? Чому шукається оправдань чому люди сваряться і нарікають, що передплата за „Свободу" зросла до 15 дол. річно? Чому 25-відсоткова вкладка до відділу УНС є обтяженням? Брак організаторів? Старі еміґранти платили 50 центів до відділової каси, в той час, коли доляр був доляром. Відділові і головні урядовці виїжджали у терен за членами, а не чекали аж їм Головна Канцелярія пришле організатора, бо в ній організатори не родяться, вони живуть у терені. Досі навіть організаційні курси не виплекали організаторів.

Головні урядовці не мусять особисто зорганізовувати нових членів, (повинні), але вони зроблять більше ніж це, якщо зуміють зорганізувати союзові віча, на яких народ, а не лише відділові урядовці зійдуться і вироблять плян походу в терен, плян зборів і промов, а не „пописів" мовляв, я була там, чи я був там, і робив, як міг. Походи головних урядовців потрібні для масових зборів членства, а не лише для окружних зборів, бо відділові урядовці вислухають промови та й розійшлися, а членство не знає „про що йдеться".

Як головний контролер я організував походи в терен і

(Продовження на ст. 4)

Округа Вунсакет — чемпіон у ювілейному році союзових видань

Леон Гардінґ, голова Округи Вунсакет одержує від Степана Гавриша плякету за першенство Округи 1983 року

Вунсакет, Р.А. — В неділю, 15-го квітня ц.р., тут в залі УПЦеркви св. Михаїла відбулися чергові наради союзовців Округи, під час яких відзначено Округу за її надзвичайні організаційні успіхи в ювілейному 1983 році союзових видань.

Наради відкрив і ними проводив голова Округи Леон Гардінґ, який на вступі привітав всіх присутніх, а також головного організатора УНС Степана Гавриша. Відтак голова Округи коротко інформував відділових урядовців про працю Округи в минулому році, як також заподав плян праці на біжучий рік, який є ювілейним роком УНСоюзу. Говорячи про організаційну працю за 1983 рік, голова сказав, що відділи працювали дуже добре, доказом чого є виконання квоти на 136 відсотків. Відтак для обговорення загальних справ цілости Союзу, а при тому й Округи, голова запросив до слова головного організатора Степана Гавриша.

Доповідач висловив в імені Екзекутивного Комітету признання і ґратуляції членам Управи, а головно голові Округи за такі поважні організаційні успіхи в звітовому році, а саме: виконання організаційної квоти на 136 відсотків, що дало Окрузі першенство поміж всіма Округами Америки й Канади під відсотковим оглядом. При цьому він згадав, що 1982 року Округа також були першуном, виконавши організаційну квоту на 132 відсотки. Відтак С. Гавриш поінформував присутніх про загальні справи УНСоюзу, згадавши при тому про працю поодиноких відділів, як фінансового, рекордового і організаційного. Головний організатор ще раз підкреслив що Округа працювала віддано, не лише виконавши квоту на 136 відсотків, але також і всі відділи, приналежні до Округи, придбали нових членів. Тому Округа заслужено одержує дві почесні плякети, які під оплески всіх зібраних вручив голові Леонідові Гардінґу, С. Гавриш підкреслив, як Л. Гардінґ, як секретар 206-го Відділу придбав у звітному році 23 нових членів. Почесні грамоти за довголітню працю для Союзу з нагоди його 90-річного ювілею одержали секретарі: Дмитро Василик, Відділ 73-ий; Іван Данилюк, Відділ 93-ій; Михайло Попович, Відділ 122-ий; Іван Лаба, Відділ 177-ий; Леон Гардінґ, Відділ 206-ий, і Дженет Бардел, Відділ 241-ий.

В імені всіх секретарів голова Округи Леон Гардінґ висловив щиру подяку Екзекутивному Комітетові за цінні ювілейні нагороди, а при тому запевнив головного організатора Степан Гавриша, що ювілейна квота в році Батька Союзу буде виконана на понад 100 відсотків.

Тому що наради Округи були пов'язані з висвітленням союзового фільму „За стерном долі" на залю прибули біля сотні парафіян з УПЦеркви і сусідньої УК Церкви. Фільм висвітлив С. Гавриш, який подав важливіші фрагменти, про які є згадка у фільмі. Гості, оглянувши цей історичний фільм, висловили Союзові признання і ґратуляції за його фінансування.

По висвітленні фільму голова Округи Леон Гардінґ апелював до всіх присутніх пам'ятати про УНСоюз, вступати у його члени, а відтак запросив всіх на каву і солодке, приготоване Окружною Управою.

Союзові рейди...

(Продовження зі стор. 3)

в районі Чикаґо були імпрези, які допомагали ростові УНСоюзу.

Такі рейди тоді ще не було округ) відбулися в районі, де я живу до Джолісту, де був один відділ, зорганізовано другий. До Давнерс Ґров, Келумет Сити, Гарві, Іст Сейнт Луіс, Пеорія і Медисон, Ілл., Ґері, Мілвокі, Лейді Смит, Нілсвилл Тори і Гейворт, Віс., та Ґері, Гемонд, Савт Бенд, Ґошен і Форт Вейн, Індіяна. Такі походи були здебільшого успішними і у висліді дали 9 нових відділів і кількасот членів. Щоб рейд в терен був успішним, виїздили в терен т.зв. квартирмайстри, які з місцевими людьми приготовляли віче. Коли вже був усталений день віча, я брав зі собою навіть лікаря, щоб на місці оформити все, що потрібно. Зі мною їздили по черзі д-р Степан Сухомлин і д-р Яворський.

За кожного члена я платив лікарям по 3 дол., а Союз повертав нам ті гроші разом з коштами подорожі. В роз'їздах в терен помагали мені Гриць Семочко, Микола Ткачук, інж. Іван Побуцький, всі вже померли. Війна і брак секретарів, які поголовно пішли до війська, навіть секретар-дівчина з Давнерс Ґров Григоришин, ...ки Стефанишин, вступила до жіночого відділу фльоти. Не повернулась з війни, сердяга. В той час постали в Чикаґо нові відділи 395-ий, 398-ий, 415-ий. Найважливішою річчю в організаційній справі є т. зв. „momentum" — як робота йде, то успіх організує наслідля. На жаль, УНСоюз не практикує тепер рейдів у терен, немає на місцях людей. Люди стали виґідними. В Україні зросла кооперація по Першій світовій війні, бо була біда. Американська депресія по Першій війні змусила і Союз до активности. Правда, теперішні грамоти нових членів на суму більшу ніж 10,000 дол. не є рідкістю маємо в Чикаґо і 75-тисячну грамоту. Але забезпечити 10 членів на суму по 1,000 дол. кожний — це кращий плян ніж приєднати одного члена із забезпеченням на 10,000 дол. Людський капітал дає більше, бо дає родину, дітей і внуків, дає потенційний матеріял в майбутньому.

Разом із колишнім касиром Петром Пуцилом я відвідав одну братську протестантську організацію в Еплтон, Вісконсин, яка постійно і швидко росте, і запитав їх, в чому секрет цього росту? Організація величини УНСоюзу, заявив секретар, не журиться, вона дістає членів, а радше більше грамот від свої членів, які беруть додаткові грамоти, чи радше більші суми забезпечення. Один і другий плян добрі — вживаймо їх!

Вступайте в члени УНС

Р. Конотопський переобраний на голову Округи Баффало

Р. Конотопський

Баффало, Н.Й. — У неділю, 15-го квітня, тут у залі Українського Горожанського Осередку відбулися Річні Загальні збори Окружного Комітету Відділів УНС Баффалівської Округи.

Збори відкрив голова Округи Роман Конотопський, привітав всіх представників поодиноких відділів, особливо вітаючи заступника головного предсідника д-ра Мирона Куропася, який перший раз завітав до союзової громади в Баффало. Голова також вітав представників Відділу УБСоюзу Михайла Лішкевича і Михайла Махнача та представника Відділу СУК „Провидіння" Івана Комана. На пропозицію зібраних голова Р. Конотопський проводив зборами; протоколянтом був Осип Гаврилюк, який відчитав протокол з попередніх зборів. Відтак слідували звіти Управи. За цілорічну працю Округи звітував Р. Конотопський; його доповнили секретар О. Гаврилюк і касир Марія Гаравус. Голова Відділу інформував про те, що в звітовому році Округа мала придбаних 39 нових членів, отже тим сатопський висловив подяку відсотків. При тому Р.Конотопський висловив подяку за гарну організаційну працю секретареві 360-го Відділу О. Гаврилюкові за придбання 18-ти членів, і секретарці 127-го Відділу М. Гаравус за придбання 17 нових членів. Голова також згадав і тих секретарів, які придбали менше, ніж 10 членів, але висловив жаль, що деякі відділи під час року не придбали ні одного члена. Звіт голови доповнили секретар О. Гаврилюк і касир М. Гаравус, після чого були запити присутніх до членів Управи. Далі в імені Контрольної комісії Марія Гнатик поставила внесок на уділення абсолюторії уступаючій Управі і, згідно денного порядку, обрано нову Управу на 1984 рік у складі: Р. Конотопський — голова, Василь Шарван — заступник голови, О. Гаврилюк — секретар і Марія Гаравус — касир. Контрольну комісію очолила Марія Гнатик; членами стали Василь Сивенький і Дмитро Ганущак.

Зчерги до слова був запрошений заступник головного предсідника д-р М. Куропась, який привітав зібраних союзовців і новообрану Управу від Екзекутивного Комітету, бажаючи всім багато успіхів у ювілейному році. Д-р Куропась склав подяку відділовим секретарям за придбаних членів у звітовому році, чим вони виконали квоту на 78 відсотків. У своїй промові д-р М. Куропась далі заторкнув загальні союзові справи та громадські, що тепер нуртують в українській громаді.

По доповіді д-р М. Куропася були різні запити до нього: відносно злуки двох Союзів — УНС і УБС; відносно термінового і акцидентового забезпечення, справи розподілу стінних календарів та інше. На всі питання присутні одержали від д-ра М. Куропася вичерпні відповіді. Відтак збори привітав від Українського Братського Союзу М. Лішкевич і від СУК „Провидіння" — І. Коман.

У постановах щодо пляну праці зібрані тут одноголосно ухвалили докласти всіх зусиль, щоб у ювілейному році Батька Союзу виконати квоту на 100 відсотків, а це означає, що слід придбати ще 50 нових членів. Зібрані тут союзовці також винесли ухвали, щоб Округа святочно відзначила 90-річний ювілей УНСоюзу. Цією справою займеться обраний комітет, до якого увійшли: Р. Конотопський, В. Шарван і інж. Богдан Пашковський.

Наради, в яких взяло участь 26 союзовців, закінчив подякою голова Р. Конотопський, запросивши до перекуски, приготованої членами управи.

161-ий Відділ УНС відсвяткував 65-ліття свого існування

У суботу, 5-го травня ц.р., 161-ий Відділ УНСоюзу ім. св. Василія в Еймбриджі, Па., відсвяткував 65-ліття свого існування. У бенкеті, який почався о год. 6-ій вечора і тривав до 1-ої ранку, взяли участь близько 240 осіб, членів і приятелів. Бенкетом проводив Йосиф Надяк, голова 161-го Відділу. На бенкеті присутні були теж о. Михайло Нестор, парох української католицької церкви свв. Петра і Павла в Еймбриджі, Па., і о. Робер Гнатишин, парох української католицької церкви свв. Петра і Павла в Аліквіппі., Па. Поміж присутніми були теж гості з далекого Янґставну.

Андрій Джула.

В бенкеті взяв участь посадник Еймбриджу Панік з дружиною, кансилмен Роберт Шелеґеда, теж з Еймбриджу, а також усі члени 161-го Відділу.

Під час бенкету пригравала оркестра під проводом Джані Пласа.

Рівночасно, під час бенкету присутні відсвяткували 50-ліття подружнього життя Андрія і Стефанії Джулів. Зроблено багато знімок. Ця подія була взором родинного свята союзової родини. Приємно вражала численна присутність на бенкеті молодих подруж.

В часі бенкету співав хор Західньої Пенсильванії під проводом Ірени Владичник. Це був той самий хор, що співав під час Конвенції УНС у 1978 році.

Андрій Джула переповів присутнім історію 161-го Відділу, при чому згадав, що заснував Відділ у 1918 році Антін Підуфальний, який до 1941 року був секретарем того Відділу. Після цього секретарство Відділу перебрав Андрій Джула і є його секретарем до сьогодні. Відділ має свій власний клюб, а його майно виносить біля 100,000 долярів. Виплачує допомогу хворим членам, спонзорує ґольфові і кругольні змагання. Андрій Джула пишається тим, що 40 відсотків членів його Відділу — це молоді люди. Число членів Відділу, яке у 1941 розі виносило 109 членів, зросло, і під цю пору Відділ нараховує 368 дорослих і 107 молодих членів. Почавши з 1954 року, Відділ висилає на всі конвенції по три делеґати.

На бенкеті були присутні представники наступних відділів: 230-ий з Янґставну, 56-ий з Піттсбурґу, 276-ий з Еймбриджу і 120-ий з Аліквіппи.

Головним промовцем на бенкеті був головний предсідник УНС д-р Іван Флис. Він передав членам 161-го Відділу братський привіт від Головного Екзекутивного Комітету і від Головного Уряду. Потім він висловив Відділові ґратуляції за його гарну братську діяльність, яку він проявляв на протязі 65 років. Ствердив, що ціла союзова громада, що нараховує понад 80,000 членів, є горда з осягів 161-го Відділу на відтинку його братської діяльности.

Кінчаючи своє слово, д-р І. Флис сказав: „Помимо різноманітности нашого членства, його різних політичних переконань, різних віровизнань, немає іншої українсько-американсько організації, яка зуміла б так ідеально об'єднати всіх наших членів в одну гармонійні цілість. Ми мусимо нести горіюче полум'я братерства для всіх майбутніх поколінь, щоб вони могли його продовжувати в майбутньому. Нехай щастя і добра воля просвічує усім урядовцям 161-го Відділу в усіх їхніх задумах і праці та нехай 161-ий Відділ і на майбутнє втішається успіхами їхніх шляхетних починів". Після цього головний предсідник вручив плякетку А. Джулі за його довголітню працю секретаря 161-го Відділу, як також нагородив плякетою Йосифа Надяка, довголітнього голову того ж Відділу.

Андрій Джула, роблячи підсумки святкувань, ствердив, що імпреза була успішна. Він заявив, що невдовзі Піттсбурґська Округа підготовить бенкет для вшанування 90-ліття УНСоюзу.

Союзовці Лігайвеллійської округи і 237-го Відділу з Честеру відвідали Українську Будівлю

Джерзі Сити, Н. Дж. (с.г.). — Заходом Управи Окружного Комітету Лігайвеллійської Союзової Округи й Управи 237-го Відділу в Честері, у суботу, 12-го травня, майже сто осіб — 97 кажучи докладно — прибуло до Головної Канцелярії УНСоюзу, тут, на відвідини.

Приготування цієї вдалої прогулянки — відвідин Головної Канцелярії було схвалене під час Річних зборів Округи Лігай Веллі 25-го березня ц.р. Промотором переведення в життя пляну була голова Округи головна радна Анна Гарас, помічниками їй були всі члени Управи, зокрема голова Контрольної комісії і секретар 48-го Відділу в Редінґу Степан Івасечко. Це він замовив автобус, яким приїхали союзовці з Редінґу, по дорозі в Алентавні забираючи союзовців Бетлегему, Істону, Алентавну й інших місцевостей.

Точно о 11-ій годині перед полуднем прибув автобус із союзовцями, як сказано, під командою голови Округи А. Гарас. Гостей сердечно привітали головний секретар Володимир Сохан і головний організаторСтепан Гавриш. Відтак, не гаючи часу, було поділено гостей на дві групи і запрошено оглянути приміщення Головної Канцелярії. Відвідини почалися від канцелярії головного предсідника д-ра Івана Флиса, який щоправда того дня був перешкоджений. Теж і головний касир Уляна Дячук була відсутня.

Гості-союзовці оглянули конференційну залю, канцелярії інших членів Екзекутиви; місце праці працівників відділів Рекордового і Фінансового, кімнату рекордів, де переховуються всі дані про членів Союзу за всі ці 90 років з часу зорганізування УНС у 1894 році. Союзовці також зійшли на нижчі поверхи, де оглянули приміщення редакції й адміністрації „Свободи" та „Українського Тижневика". Тут союзовці частково оглянули минулі річники „Свободи", а вкінці — друкарню і експедицію союзових видань. Відтак поїхали відвідувачі віндою на дах 15-поверхової Української Будівлі, звідки розгортається маєстатична панорама ріки Гадсон і міста Ню Йорку.

Гості Округи Лігай Веллі посередині сидить о. крилошанин Василь Стебельський, біля нього по лівій стороні його дружина, а по правій — голова Округи головна радна Анна Гарас.

Гості з Честера, Па., члени 237 Відділу УНС посередині сидить з плякетою секретар Відділу Михайло Крика

По закінченні цієї екскурсії по приміщеннях УНСоюзу однією групою (з Округи Лігай Велі), все це пробила друга група — союзовців з Честер, Па, під кермою секретаря 237-го Відділу Михайла Крики. Цей 237-ий Відділ належить до Філядельфійської Округи. Знову гостей поділено на дві групи, і В. Сохан та С. Гавриш показали їм всі приміщення УНСоюзу так, як гостям з Лігай Веллі.

Після цих оглядань гості повернулися до великої конференційної залі УНСоюзу, де їх вже чекав обід-гостина, що її приготовили працівники УНС — Геновефа Куфта і Стефанія Мазуровська. Гостей коктейлем обслуговував адміністратор Української Будівлі Олександер Блаґітка.

Тут в імені відсутнього головного предсідника і в імені Екзекутивного Комітету УНС гостей привітав головний секретар Володимир Сохан, який сповняв ролю господаря. Він щиро вітав пароха УКЦеркви в Редінґу о. крилошанина Василя Стебельського з дружиною, який, до речі, є духовним опікуном 48-го Відділу ім. Тараса Шевченка в Редінґу. Перед обідом молитву провів о. В. Стебельський, а присутні відспівали „Христос Воскрес".

По обіді головний секретар В. Сохан коротко інформував зібраних про Українську Будівлю УНС, яку всі подивляли, і говорив про загальні союзові справи. Головний організатор С. Гавриш представив урядовців від поодиноких союзових відділів, голову Округи головну радну і секретарку 47-го Відділу А. Гарас; заступників голови Округи Стефана Колодруба, який є і секретарем 137-го Відділу, та Миколу Дубика, що є рівнож головою 48-го Відділу, секретаря 48-го Відділу С. Івасечка; секретарку 46-го Відділу Евгенію Цап, і секретаря 237-го Відділу М. Крику, якому вручив плякету, як членові Клюбу Заслужених Союзовців. Головний організатор С. Гавриш апелював до всіх гостей помагати їхнім секретарям у союзовій праці, особливо ж — допомогти в організуванні нових членів.

В імені гостей надзвичайно змістовну подяку господарям висловив о. крилошанин В. Стебельський, кажучи, що він гордий з того, що належить до такої поважної братської установи, якою є УНСоюз. Отець також сказав, що союзова Українська Будівля є гордістю всіх українців і побажав кріпкого здоров'я членам Екзекутиви, на честь яких всі присутні відспівали „Многолітствіє".

Промовляє о. крилошанин Василь Стебельський парох УКЦеркви в Редінґу, Па.

Спільна фотографія гостей з Округи Лігай Веллі і Честера

Під час гостини союзовці мали нагоду обмінятися думками з членами Екзекутиви і полагодити урядові справи, себто секретарські. Також була нагода для них одержати потрібні інформації, відповіді, на які часом треба чекати кілька днів.

Гості Округи Лігай Веллі, відпочивши і зібравши „сувеніри", від'їхали до своїх домів. Перед від'їздом головна радна Анна Гарас ще раз висловила подяку господарям в імені всіх, що приїхали сюди з Лігайвеллійської Округи.

Гості з Честеру, їдучи оглядати Українську Будівлю — названу Заморською Твердинею, мали в пляні теж відвідати славний Український Музей (Музей СУА) в Ню Йорку, тому поспішали в дальшу дорогу. В імені честерської групи подяку господарям склав секретар 237-го Відділу Михайло Крика. Під час перебування в Союзовій Будівлі гостей прошено тут до спільних фотографій, які виконав головний секретр В. Сохан.

Округа Вілкс-Беррі відбула Загальні збори

Вілкс-Беррі, Па., (с.г.) — Річні Загальні збори Окружного Комітету відділів УН Союзу Вілксберської Округи відбулися у неділю, 8-го квітня ц.р., в залі УКЦеркви св. Володимира в Едвардсвиллі, Па.

Василь Стефурин

Збори відкрив точно о год. 2-ій по полудні голова Округи мґр Роман Дяків, який привітав присутніх відділових урядовців, а також головного організатора УН Союзу Степана Гавриша і головну радну та голову сусідньої Округи Лігай Веллі Анну Гарас. Опісля голова запросив Івана Блищака провести молитву після чого прочитав денний порядок нарад, який присутні прийняли та схвалили, щоб нарадами проводив голова мґр Роман Дяків, а обов'язки протоколянта виконував Василь Стефурин. Протокол із останніх Річних зборів прочитав Василь Стефурин, який був прийнятий без поправок. Відтак приступлено до звітів.

Першим звітував голова мґр Р. Дяків, який обширно поінформував про працю Округи. Поперше, він згадав, що в звітовому часі відійшла довголітня союзова діячка, як також і колишня секретарка 278-го Відділу св.п. Марта Турчин. Він висловив жаль, що цей Відділ передано на злуку в іншому стейті. Далі він інформував про те, що був учасником Конференції голів, яка відбулася на Союзівці, як також з секретарем Округи брав участь в ювілейних святкуваннях 90-річчя УНСоюзу в Шамокіні. Також згадав голова і те, що в листопаді 1983 року відбулися Організаційні наради під час яких Головний Уряд репрезентувала головна радна Анна Гарас. Говорячи про організаційні справи Округи, голова з гордістю заявив, що Округа виконала свою квоту на 110 відсотків, за що висловив щиру подяку тим, які причинилися до цього успіху. Секретар Округи Василь Стефурин поінформував, що був в контакті із головою Округи, разом приготовляли осінні організаційні наради, а відтак Річні збори. Він провадить книгу протоколів, де списані всі важливі дані про працю Округи. Касир Округи Катерина Лукач повідомила, що в касі Округи в цю пору є понад 360 долярів.

Після запитів й дискусії над звітами членів Управи, на пропозицію Івана Гренчишина в імені Контрольної комісії ухвалено вотум довір'я уступаючому урядові Округи та приступлено до вибору нової Управи на біжучий 1984 рік. Нову Управу обрано в складі: Василь Стефурин - голова; Ольга Малищак і Василь Валіґун - містоголови; Іван Блищак - секретар; Катерина Лукач - касир. До Контрольної комісії обрано Івана Гринчишина головою та Ірину Дяків і Анну Блищак членами.

На внесок новообраного голови Василя Стефурина присутні через аклямацію обрали довголітнього голову Округи мґра Романа Дякова почесним головою Округи. Дякуючи за надання почесного головства мґр Р. Дяків запевнив всіх, що буде допомагати в союзовій праці новообраному голові.

Запрошений до слова головний організатор Степан Гавриш, привітав новообраного голову Округи В. Стефурина, побажав успіхів у праці і запевнив його, що кожночасно одержить всі поради з головної Канцелярії Союзу, якщо буде їх потребувати. Він також висловив щиру подяку для мґра Романа Дякова за взірцеву працю на пості довголітнього голови Округи. При тому він поінформував присутніх, що Роман Дяків був співосновником 430-го Відділу, Т-ва „Дністер" в Філядельфії 1948 року і є активним союзовцем 36 років. Відтак Степан Гавриш висловив признання Окрузі за виконання квоти на 110 відсотків в звітовому році, згадавши при тому, що В. Стефурин придбав 13 членів. Потім він коротко поінформував присутніх про всі важливіші ділянки праці цілости Союзу, а відтак говорив про пляни Союзу в ювілейному році. С. Гавриш пригадав присутнім, що всі відділи повинні придбати нових членів і тим самим допомогти Окрузі знову виконати назначену квоту. Він апелював до новообра-

(Продовження на ст. 6)

Виступ „Гомону Степів" у Ню Йорку

Ансамбль бандуристів „Гомін Степів"

Основну частину концерту – Панорами „Кобзарського Ню Йорку, що відбудеться 10-го червня ц.р. о 3 год. по полудні у залі „Плейгавз" Гантер коледжу, 68 вул. і Лексінгтон авеню в Ню Йорку, заповнить ансамбль „Гомін Степів" під керівництвом Юліяна Китастого.

„Гомін Степів" — це новий високомистецький музично-вокальний ансамбль бандуристів, який постав у січні 1982 року при школі Кобзарського Мистецтва в Ню Йорку. Їхньою найважливішою ціллю є довершити свою техніку, щоб підняти наш національний інструмент у загальному музичному світі і пов'язати в своєму репертуарі традиційні українські твори з сучасними інструментальними композиціями.

Ті, які чули ансамбль у його виступах в УІА, Вашінгтоні, Баффало та інших містах, свідомі того, що „Гомін Степів" — це далеко непересічний молодечий ансамбль.

Відомий і заслужений бандурист Р. Левицький назвав їх молодими „супербандуристами". „Перша річ, яка зразу здивує вас це їхнє високе технічне опанування гри на бандурі, поруч із глибоким відчуттям і мистецьким переданням особливого, унікального кобзарського мистецтва України, яке може полонити не тільки українське серце, але здивувати і заворожити кожного музично-освіченого чужинця."

Шіснадцять молодих людей, хлопців і дівчат, віком 18 до 29 років, це без вийнятку досконалі інструменталісти і добрі співаки. Протягом двох з половиною років існування ансамблю його члени ретельно працювали, окремо і гуртом, на пробах, іноді по 6 - 8 годин денно, щоб підвищити свій музичний рівень.

Із початків свого існування ансамбль виступає без дириґента так, як колись виступали кобзарські ансамблі на Україні, з мистецьким керівником поруч групи, граючи на бандурі.

Музичний керівник і член ансамблю воліють тяжко працювати на пробах і там виробляти динаміку, щоб потім на сцені можна було звернутися безпосередньо до кожного слухача.

На цьогорічних пробах цілу весну ц.р. ансамбль відмовлявся від концертів, щоб добре підготовитись до ювілейного концерту.

Програма „Гомону Степів" буде складатись з різноманітних пісень в обробках здебільшого мистецького керівника Юліяна Китастого й інших членів ансамблю, тому майже ціла програма вперше буде виконана 10-го червня.

Крім ансамблю „Гомін Степів", у концерті „Кобзарський Ню Йорк" візьмуть участь зібрані відділи ШК. М, сопрано Мандзій-Воляньска в супроводі бандур, чоловічий октет солістів під керівництвом Миколи Дейчаківського, дует бандуристок Олі Ходоби і Лілі Опанащук, а також перший раз в історії кобзарського мистецтва гратимуть наймолодші бандуристи з Юніондейлу і Ню Йорку на „бейбі" полтавках, зроблених вже тут, в Ню Йорку, для дітей віком від 6-ти до 12-ти років.

Надіємось, що громадянство Ню Йорку і околиць візьме масову участь у концерті, який варто почути, і підтримає кобзарську молодь, яка плекає українську культуру і поширює її не тільки серед своїх, але дуже часто і серед чужинців.

Л.Ч.

ЗВЕРНЕННЯ

ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА

Цього року припадає 40-ліття смерти визначного українського поета, молодого надійного науковця, українського революціонера, заступника голови Проводу Українських Націоналістів д-ра Олега Кандиби-Ольжича, який згинув з рук Ґестапо в концентраційному таборі в Саксенґаузені, Німеччина.

Щоб утривалити пам'ять про цього Велетня Духу і Чину, покликано до дії Дослідну Фундацію ім. Олега Ольжича, основним завданням якої є зорганізувати систематичне і всестороннє дослідження різних аспектів Української Визвольної Боротьби за привернення національно-державної суверенности українському народові з усіми демократичними вольностями та пошануванням людської гідности.

На терені ЗСА Дослідна Фундація ім. О. Ольжича заінкорпорована в стейті Ню Йорк 26-го жовтня 1983 року. Згідно з чартером, Фундація є неприбуткова дослідна інституція, яка поставила собі за завдання здобути фінансові засоби, потрібні для досліджування політичних й господарських відносин в Україні та в інших країнах Східньої Европи, виявів руху спротиву в Україні, взаємовідносин України з іншими країнами та вивчати суспільно-громадське, економічне й політичне життя українського суспільства в З'єднанних Стейтах Америки й інших країнах західнього світу.

Фундація буде публікувати та поширювати висліди наукових дослідів у світових мовах, щоб причинитися до кращого розуміння української справи та проблем народів Східньої Европи у вільному світі.

Очевидно, промінентне місце в дослідах Фундації призначено вивченню підпільної боротьби українського народу за волю й державу у всіх її періодах, зокрема виявам руху спротиву в Україні в останніх десятиліттях.

Дві праці з цієї ділянки—„На поклик Києва" К. Мельника та „Збірник праць Ю. Пундика" вже вийшли з друку.

29-го червня ц. р. разом із літньою Дослідною лябораторією і Українським Дослідним Осередком Іллінойського Університету Фундація організує наукову конференцію в Урбані, Ілл., на тему „Проблеми державности і Україна в XX столітті" з участю українських науковців з Північної Америки та Европи. Матеріяли цієї конференції будуть друковані окремими збірниками українською і англійською мовами.

Дослідна й видавнича праця вимагає чималих коштів і, власне, Дослідна Фундація ім. О. Ольжича надіється, що українське громадянство щедро відгукнеться своїми пожертвами, щоб уможливити її широку діяльність.

Ми запрошуємо зацікавлених осіб і українські інституції ставати членами Дослідної Фундації ім. О. Ольжича:

членами-добродіями, складаючи пожертву в сумі 1,000 дол.;

членами на все життя, складаючи пожертву в сумі 500 дол.;

звичайними членами, вплачуючи річно пожертву в сумі 25 дол.

Члени добродії та члени на все життя можуть складати свої пожертви догідними для них вплатами впродовж чергових трьох років.

Дослідна Фундація ім. О. Ольжича взялася за діло, яке досі лежало облогом. Архівні матеріяли лежать неторкнуті й багато сьогодні вже історичних фактів залишається не насвітленими на базі першоджерел. Документи півстолітньої чи чвертьстолітньої давности вже час використовувати, щоб виправити шкідливі та невірні інформації про боротьбу українського народу за свою державність і про минулі й сучасні події в Україні та на Східньоевропейському просторі.

Тому Рада Директорів Дослідної Фундації ім. О. Ольжича звертається із проханням до всього українського громадянства допомогти щедрими пожертвами виконати нелегке, але важливе для історичної правди завдання.

Ставайте добродіями Фундації! Ставайте членами Фундації!

Пожертви прохаємо висилати на адресу: Olzhych Research Foundation, Inc., P.O. Box 638, Guilderland, N. Y., 12084; tel. (518) 456 –2119.

За дослідну Фундацію ім. О. Ольжича:

д-р М. Чаповський, президент
д-р П. Стерчо, заступник
інж. М. Герець, секретар
С. Касіян, скарбник

Ще про...

(Закінчення зі стор. 2)

кажучи, нашому недбальству. Не було б єпископа Снігуровського, не мали б ми хорового співу на Службах Божих. Про спів на інших Богослуженнях ніхто не подбав, щоб і їх показати у стилізованій формі хором, як у цьому дав нам приклад М. Федорів у у своїх чудово опрацьованих напівних богослуженнях, а М. Максимів у виконанні однієї з них. При таких співах наш обряд набрав би дійсної краси й принади, не прийшло б може до занику так гарних Богослужень як Вечірні й Утрені, й тоді можна було б запросити й чужинця на наші відправи до наших церков. А так, усе покладається в нас на ініціятиву одиниць, бо з верхів і зорганізовано ця ініціятива не приходила і не приходить, тому так багато в нас недомагань і занедбань, до яких ми старші звикли, але молодь ні. Важливі в нас у великій мірі Бортнянський, Березовський, Ведель та інші, але не менше важливі і майстри в обрядовій ділянці з їх опрацьованими перлинами нашої напівної пісенности, що є так важлива, як пісенність народна, бо це ж твориво того самого народного генія. Це взяв під увагу і Мирон Максимів. Обом Миронам, Федорову й Максимову, належиться велика вдячність і признання за те, що вивели у світ згадану „Єрусалимську Утреню" у так майстерній формі, на нашу радість за нашого життя і на пам'ятку для майбутніх наших поколінь з нашого церковного життя у минулому.

Тепер чекаємо на наступну платівку з музикою Бортнянського, якого низка концертів, як знаємо, вже наспівана на звукозаписувачах цим хором „Музікус Бортнянський", творцем і душею якого, від 1981 року є молодий дириґент професіоналіст Мирон Максимів. Хто з читачів хотів би ближче запізнатися з ним і його ансамблем, що складається з добірних співаків, нехай пише по їх першу з ряду платівку з „Єрусалимською Утренею" до: „Musicus Bortnianski ", 191 Lippincott Street, Toronto, Ontario, Canada M5S 2P3.

Роман Андрушко

Відзначення 75-ліття народження проф. В. Янева

Велика заля Українського Вільного Університету в Мюнхені ледве могла помістити всіх, в тому числі багато й неукраїнців, що прийшли привітати ректора УВУ проф. д-ра Володимира Янева 15-го березня ц.р. з нагоди 75-ліття його уродин. Хоч день його народження припадав на 21-го листопада 1983 року, але з уваги на пізнішу появу Пропам'ятного Збірника з цієї святочної нагоди, Професорська Рада УВУ перенесла свято на 15-те березня 1984 року. В збірнику взяли участь 77 авторів із 80 причинками, крім бібліографічного зведення праць Ювілята.

Проф. д-р О. Горбач, ректор збірника, в своїй цікавій доповіді українською мовою накреслив життєвий шлях Ювілята. Доповідач основно розглянув творчу діяльність Ювілята в рідній Галичині з польськими процесами та тюрмами включно, його науково організаційну працю на постах довголітнього наукового секретара НТШ в Европі в 1952-1968 роках, голови Делеґатури УВУ у Франції в 1964-1968 роках і ректора УВУ у Мюнхені. В кожній ділянці творчої праці д-ра В. Янева було помітно, як він своїм організаційним хистом, систематичною і пляновою працею успішно проходив через всі перешкоди, а їх було більше ніж досить, до наміченої мети. Кожний свій почин ставив він на твердому фундаменті реального життя. Сягав до основ кожної громадсько-політичної проблеми, оминаючи всякі легші поверхові способи. Тільки під таким кутом можна повністю зрозуміти й оцінити той великий вклад наукової, культурної та громадської праці якою Ювілят обагатив українську національну скарбницю.

Прислані письмові привіти та привітання на святі від державних осіб федерального і баварського урядів від европейських інституцій та провідних осіб інших національностей, свідчать про те, якою великою увагою втішається достойний Ювілят й УВУ в Европі. Письмові та усні привіти від німецьких державних мужів не обмежувались тільки до чемностевих форм вияву, звиклих при таких нагодах, але сягали до кореня сучасної української проблеми, що має для нашої справи особливе значення. Власне в цьому напрямі особливо яскраво виникала постать Ювілята та його наукові з'язки на тлі дотепершньої його праці.

Від федерального уряду Німеччини привітали д-ра В. Янева телеграмами або листовно міністер внутрішніх справ д-р Цімерман; прем'єр-міністер Баварії д-р Ф.Й. Штравс; референт для справ УВУ міністерський радник д-р Р.Ф. Кемпіс; міністер освіти й віровизнань Баварії проф. д-р Г. Маєр; міністер юстиції Баварії Л. Лянґ; голова кураторії Дому Української Науки, міністерський радник д-р Г. Зінґбартль; державний секретар міністерства віровизнань д-р Матілда Берґгофер-Вайхнер; голова Панъевропейської унії архикнязь д-р Отто фон Габсбурґ, з доручення якого чех Ярослав Бочек передав Ювілятові прапор об'єднаної Европи, в якій, як зазначив, мусить бути місце й для України; президент Комісії европейської господарської спільноти Ґ. Тґорн та шеф відділу генерального секретаріяту цієї ж комісії М. фон Донат та багато німців та осіб інших національностей — чехів, словаків, поляків, естонців, лотишів та румунів.

Від українців привітали Блаженніший Патріярх Йосиф, Блаженніший Митрополит Мстислав, Митрополит Андрей з Вінніпеґу, секретар св. Конґреґації Східньої Церкви Мирослав, Архиєпископ Анатолій, Владика Іван з Австралії, Владика Ізидор з Торонто, Владика УАПЦ з Лондону, отці протоархимандрити І. Патрило, ЧСВВ, та Л. Гузар, студит. Від світських установ вітали канцлер П. Саварин від СКВУ, проф. Кубійович від НТШ в Европі, президент М. Лівицький від УНР в екзилі, проф. М. Лупул — КІУС Едмонтон, проф. М. Марунчак — УВАН Канада, проф. Я. Падох НТШ ЗСА, М. Плавюк — ПУН, проф. О. Пріцак — УНІГУ, президент АБН Ярослав і Слава Стецьки — Визвольний Фронт, д-р О. Тарнавський ОУП „Слово", проф. Шевельов Ю. — УВАН, УНСоюз з Ню Джерзі та громадські централі Австрії, Англії та Бельгії.

На святі виступив з привітом міністер праці й суспільного ладу Баварії д-р Ф. Піркл, який вказав на великий вклад д-ра В. Янева й УВУ в напрямі взаємного пізнання й зближення наших народів, і на цьому полі особливо відзначив велику заслугу Ювілята. Його промова була наповнена щирістю до Ювілята і українського народу. Далі привітав від федерального уряду з Бонну Г. Фукс; Владика Платон; радник Г. Подюк від міста Мюнхену; проф. Г. Васькович від українського наукового світу; мгр. А. Мельник від Президії ЦПУЕ в Німеччині; перший куратор української науки д-р Йоганнес Маврер; голова Чехо-Словацької Демократії Я. Кусі, який згадав про довголітнє перебування УВУ в Празі та підтримку для нього президента Т.Г. Масарика і уряду. В своїй промові він згадав про те, що УВУ був заложений в Празі, а в дійсности УВУ був до Праги перенесений з Відня в 1921 році. Від Польської Національної Ради в Німеччині вітав д-р Л. Френдель. В гарно виголошенім привіті він висловив жаль, що польський уряд між двома світовими війнами так жорстоко переслідував Ювілята та взагалі український націоналістичний рух; проф. Й. Кратохвіл від чеських скавтів, та Вільної Спілки німецьких авторів; о. митрат І. Музичка від Українського Католицького Університету та проф. Б. Вітошинський від Делеґатури УВУ у Франції. Привітав і д-р В. Шандор з дружиною, який 13-го березня виголосив в УВУ доповідь з нагоди 45-ої річниці Незалежности Карпатської України. На бажання Ювілята, доповідь в поширеній формі буде видрукувана в німецькій мові у „Річнику Українознавства за 1984 рік". На святі була присутня визначна мисткиня релігійного мистецтва графиня Альфреда фон Гогенталь з її чоловіком інж. Олександром І. Пулюєм, сином славного українського дослідника „рентґенового патенту".

Серед почесних гостей була і дружина Ювілята Софія з роду Мойсеович, яка перейшла з ним майже весь його життєвий шлях. Вона співділа з Ювілятом в 1930-их роках у Пласті, в студентському житті та націоналістичному русі. Будучи сама тричі заарештована, вона опікувалася згодом під польською і німецькою окупаціями політичними в'язнями. З 1947 року працює вона в НТШ, як секретар енциклопедії українознавства, а також як член редакційної колеґії та самостійний редактор окремих відділів. Їй присвятив Ювілят сердечні слова в своїй загальній подяці, коли говорив про свою службу родині та про значення родини.

Чисельно був заступлений на святі український політичний і громадський сектор та преса. При кінці був переданий Ювілятові „Пропам'ятний Збірник". Збірник цей є вартісним науковим виданням УВУ, який віддзеркалює дослідчу діяльність наших науковців закордоном, в тому й багатьох чужих науковців, що співпрацюють з нашою наукою. Збірник є гідним відзначенням Ювілята за його довголітню творчу наукову працю для української науки й культури.

Ювілят у своєму слові зазначив, що стоїть на засаді понадпартійности і понадконфесійности, бо тільки на такій основі можна було здобути ті осяги, якими УВУ сьогодні втішається в науковому світі. Висловив радість з приводу того, що саме йому припала честь підготовляти собор нашої науки у вільному світі у наше славне Мілленніюм, до чого має благословення в рівній мірі від Блаженнішого Патріярха Йосифа та Блаженнішого Митрополита Мстислава.

Порівнюючи минуле із сучасністю, Ювілят підкреслив нові ідеї в теперішних змаганнях людства, основані на праві й рівності народів, які змагають до европейської єдности, а через неї до творення нових загальнолюдських вартостей. Вказав на гекатомби жертв, які українська нація поклала на шляху своєї визвольної боротьби.

Ювілят подякував всім учасникам, які підготовляли свято та привітали його. Д-р В. Марунчак із численних привітів прочитав декілька; всі вони будуть видрукувані.

Відспіванням академічного гимну „Ґавдеамус іґітур" закінчено офіційну частину. Неофіційна ще довго продовжувалась у дружній розмові та при буфеті, дбайливо приготованому співробітницями УВУ й Дому української науки. Ад мултос аннос, дорогий Ювіляте!

Д-р В. Шандор

Симптоми...

(Закінчення зі стор. 2)

із свідомости, що вона, замість ненависти, має любов до ближнього. Серед наших людей є такі, яких ціллю є знеславлювання інших. Очевидно, це знеславлювання подане завжди в такій формі, що, мовляв, „нам необхідно прочистити атмосферу", або „врешті нам треба пізнати правду", чи „великі ідеї потребують чистих рук". Але все те є лише димовою заслоною для підривної роботи гурту людей, які з різних причин находять насолоду бабратися в болоті.

В ТРЕТЮ, БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
мого Найдорожчого ЧОЛОВІКА

бл. п. д-ра

СВЯТОСЛАВА ЗЯТИКА

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА

в понеділок, 11-го червня 1984 р., о год. 7:30 ранку в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж.

ГІЛЬДАНА — дружина

У ТРИДЦЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої Дорогої
ДРУЖИНИ І МАМИ

✝

сл. п.

АҐРИПІНИ САВЕЧКА

замість квітів на могилу жертвуємо:

1.000.00 дол. — для Українського Музею в Ню Йорку
1.000.00 дол. — для Наукового Товариства ім. Шевченка в Ню Йорку
500.00 дол. — для Фундації Українського Вільного Університету
100.00 дол. — для СУМ в Ню Йорку

Муж — ІВАН
Син — ФИЛИМОН
Сестри в Україні

✝

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і з Громадою, що в середу, 6-го червня 1984 року, на 89-му році життя упокоїлась в Бозі

св. п.

АВГУСТИНА ХОМОВА

наша Найдорожча Мама й Бабця, учасниця Визвольної Боротьби в 1917-1921 рр.

Визначний член Товариства Опіки над Молоддю та Дітьми, Рідна Школа, „Просвіта", Союзу Українок, Клюбу „Бесіда", референт Суспільної Опіки в Управі міста Тернополя.

У ЗСА Покійна була активна в ОбВУА, Пластприяті, Самопомочі, УСВТ „Чорноморській Січі", член 28-го Відділу СУА та СФУЖО.

ПАНАХИДА у п'ятницю, 8-го червня 1984 р., о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Литвин-Литвин, 1600 Stuyvesant Avenue, Union, N.J.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ: субота, 9-го червня 1984 р., о год. 8:30 ранку з похоронного заведення до церкви св. Івана Хрестителя на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Брук, Н. Дж.

У смутку:

донька — ЛЮБА СТЕФАНІВСЬКА з чоловіком ЮРІЄМ
син — ІГОР з дружиною НАДІЄЮ
внуки:
АНДРІЙ СТЕФАНІВСЬКИЙ з дружиною МАРҐАРІТОЮ
АДРІЯНА ХОМА
МАРКО ХОМА

Згідно з бажанням Покійної, просимо замість квітів, складати пожертви на Сиротинці Сестер Служебниць.

Відзначили...

(Закінчення зі ст. 1)

ючи признання проводові цієї найбільш чисельної жіночої організації.

З черги викликано присутніх на залі учасниць Жіночого Конгресу у Станиславові в 1934 році: Мирославу Гук, Оксану Луцьку, Софію Нагірну, Лідію Шав'як, Лідію Бурачинську, Емілію Цяпку, Дору Рак, Ярославу Зубаль та ред. Ярослава Шав'яка, що був звітодавцем „Нового Часу" на тому конгресі; під оплески присутніх голова СУА вручила їм червоні рожі. У тому приємному епізоді скоївся одинокий дисонас святочного полуденку — коли І. Рожанковська, сходячи з підвищення, нещасливо вивихнула ногу.

Владика Василь змовив молитву та вніс тост усім присутнім жінкам, інтонуючи „Многоліттєвіє", а М. Гук зложила подяку і привітання від давніх співробітниць Союзу Українок у Львові, які брали участь у підготовці та переведенні Жіночого Конгресу, згадуючи зі зворушенням тих, які найбільше вложили праці в цю імпозантну імпрезу, — голову СУ Мілену Рудницьку та її заступницю Олену Федак-Шепарович.

Кульмінаційною точкою святочного полуденку було вирізнення десятьох молодих українських професіоналісток за їхні осяги. Цей цікавий почин, що його підготовила в Головній управі СУА референтка зв'язків Ірина Куровицька, приніс широкий відгук відділів та численні зголошення, з яких окреме жюрі під проводом Іванни Ратич вибрало десять найкращих. Сім із них прибули на полуденок: їм вручила окремі грамоти і мистецькі плякети, виконані з цієї нагоди мистцем Яковом Гніздовським. І. Ратич, проголошуючи коротке резюме їхніх осягів.

Відзначені були: Рената Б. Волинець, професор антропології й археології, автор 24-ох праць з цієї ділянки; Рома Сохан-Гадзевич, редактор „Українського Тижневика"; Люба Кігічак, лікар-директор департаменту негайної допомоги у нещасливих випадках; Олександра М.У. Климишин, професор антропології і археології, відома із своїх розкопів та праць в Перу; Надія Комарницька-МекКоннел, директор федерального правління справ надзвичайного порядку у Вашінгтоні (ФЕМА); Марія Р. Мотиль, доктор мікробіології, що працює у ділянці невідкритих ще вірусів; Лариса Микита, асистент-професор французької літератури, перекладач і автор праць із французької літератури; Надія М. Нинка, менеджер у фірмі АТТ; Дарія Русин, капітан летунства і адвокат при корпусі генерала для просліджування справ правопорушення і медичної недбалости, і Галина Сливинська-Петравскас, заступник президента для опіки та технічної безпеки у Форд Мотор Компані.

Для неприсутніх У. Климишин, Л. Микити і Г. Сливинської перебрали відзначення голови тих відділів СУА, що їх пропонували. Деякі з нагороджених молодих професіоналісток виголосили зворушливі слова подяки своїм матерям, що допомогли їм осягнути такі високі пости.

Ведуча полуденком М. Федорів привітала присутніх поміж гостями представників ряду українських громадських і наукових організацій, і представниць Гельсінкської групи д-р Ніну Строкату-Караванську і Надію Світличну. Український Народний Союз репрезентувала його головний касир Уляна Дячук. Відчитано також понад тридцять писемних привітів від центральних і місцевих українських організацій. Серед присутніх відмічено також почесних членок СУА Олександру Різник, Наталію Чапленко і Лідію Крушельницьку, як також директорку Крайової ради жінок Америки Мерінелл Салливан.

Для підкреслення важливости праці СУА для Українського Музею, який є чи не найкращим українським музеєм у вільному світі, голова його д-р Богдан Цимбалістий разом з д-р Теодозією Савицькою, уступаючою заступницею голови СУА, вручили грамоти шістьом відділам СУА, що стали меценатами Музею, зложивши понад 1,000 долярів, і трьом відділам, що стали новими добродіями.

У розваговій частині святочного полуденку виступив жіночий ансамбль хору „Думка" в складі: Олі Дорош, Сяні Качарай, Дозі Ластовецької, Уляни Стек, Віри Косович і Моніки Крітікос, які при фортепіяновому супроводі Михайла Лева відспівали низку популярних колись українських пісень, що їх тепер однак не часто вже чується у такому мистецькому виконанні.

Святочний полуденок закінчив біля п'ятої години пополудня о. протопресвітер В. Базилевський молитвою, перед тим вітаючи учасниць Конвенції від православної катедри св. Володимира і бажаючи їм вже скоро обдарувати громаду українською Маргаретою Тачер, що присутні прийняли гучними оплесками.

Округа Вілкс-Беррі...

(Продовження зі ст. 4)

ної Управи, щоби вона святочно відзначила 90-річчя Батька Союзу.

Запрошена до слова головна радна Анна Гарас привітала присутніх від сусідньої Лігай Веллійської Округи, а новообраній Управі та новому голові побажала успіхів у праці. Вона запевнила голову Округи Василя Стефурина, що буде співпрацювати з ним по-сусідськи так, як співпрацювала з мгром Романом Дяковим, теперішним почесним головою. Вона також поінформувала про те, як плянує відзначити 90-річний ювілей Союзу Лігай Віллійська Округа.

Після доповідів відбулася речева дискусія, у якій заторкнено загальносоюзові і громадські справи, а відтак присутні висловлювали свої думки, як відзначити ювілей Союзу. Схвалено, що Управа відбуде нараду і вирішить, як полагодити ту справу.

На закінчення новообраний голова Василь Стефурин висловив всім подяку за вибір і запевнив, що докладе всіх зусиль, щоб Округа святочно відзначила 90-річний ювілей Союзу, як також допоможе в тому, щоб Округа виконала квоту понад 100 відсотків. Молитвою, яку провів Іван Блищак, закінчено наради, а потім дискусія продовжувалася при перекусці, яку приготовили пані з Округи.

Журнал „Екран"

Ілюстрований журнал „Екран", що виходить у Чикаго з 1961 року „для молоді і старших", як назвав його ініціятор, ідеолог, фактичний видавець і головний редактор проф. Адам Антонович, появився під числом 126-127, заслуговує глибшої оцінки з точки погляду історичної перспективи сучасного і майбутнього українського життя на еміграції.

Це не є лише „популярне ілюстроване видання" для молоді і старших. Треба дужче застановитись над оцінкою його змісту та проаналізувати систематично плянове розміщення в ньому матеріялу і взагалі дуже різноманітної його тематики. Тоді збагнемо важливе значення „Екрану" не лише як часопису для розваги й перелистування його густо ілюстрованих сторінок. „Екран" має не лише інформативне та розвагове культурне значення для його читачів, але велике виховно-історично-національне значення.

Перші сторінки журналу призначені для поміщення описів чи зображення таких подій чи тем із минулої історії України, яких невільно нам забувати, а навпаки ще живіше й дужче їх пізнати чи згадати в ці часи, коли наші визвольні змагання за ідею самостійної української держави творять зміст теперішньої епохи нашого українського буття.

В теперішньому найновішому числі — тема про московську анатему на гетьмана Івана Мазепу. Ця тема відроджує в душі українського читача пам'ять про історичну постать Мазепи, про велетенське значення його невмирущої ідеї і донині про відірвання від Москви. (Стаття О. Прицака і портрет гетьмана Івана Мазепи повний погорди до московського царя Петра I).

На наступних сторінках „Екран" містить великого значення статті на церковно-релігійні теми з життя й боротьби Української Автокефальної Православної Церкви та Української Помісної Католицької Церкви з величними постаттями Митрополита Василя Липківського, Митрополита Андрея Шептицького та Патріярха Йосифа Сліпого. (Статті: „Пам'ятник Митрополитові В. Липківському", „Якою ми хочемо бачити нашу православну церкви", „Український Католицький Єпископат", „Наші голодом заморені брати..." та інші).

По черзі приходять теми з визначних подій життя українців на поселеннях. (Наприклад, „СКВУ—доказ спаяности української громади", „Величаве благословення храму...", „Повідомлення Крайового Громадського Комітету".)

Далі йдуть статті про життя й діяльність видатних осіб нашого життя в недавньому минулому (про Євгена Кульчицького, Т. Старуха та інших). Гумористична сторінка про „досягнення" в СССР. Промова Кірпатрік з нагоди Тижня Поневолених Націй. Йдуть широкі сторінки зі статтями про видатні події у різних місцях вільного світу з життя й діяльности українських громад та організацій.

Подавати назви тих всіх статтей на різно рідні теми нема можливости, бож і не є нашою темою подавати заголовки статтей цього числа „Екрану", в якому надруковано до 50 статтей рясно ілюстрованих на 85 образках. Ми ж взялися лише охарактеризувати значення цього журналу, що старанням та невтомною працею й жертвенністю проф. А. Антановича виходить вже 23 роки безперервно.

Отже, зміст журналу є прикладом надзвичайно різноманітної тематики, але укладеної за певним, сказати б, педагогічним пляном, а при тому ще й ілюстрований так багато, що мимоволі притягає жвавішу увагу читача. Навіть перегляд самих лише ілюстрацій притягає увагу читача і залишає у нього певне враження та викликає корисні думки й міркування.

Перш за все, читачеві пригадується історичну, епохального значення подія з історії України або про історичну велику постать, що нею ціховалось наше славне майбутнє, що його творцем чи провідником була та постать.

За тим, во ім'я християнського світогляду нашої нації, редактор „Екрану" дає теми з історичного життя українських церков з портретами величних ієрархів, що під їхнім проводом підносилось чи відроджувалось релігійне життя України чи боротьба за збереження його самобутнього змісту й характеру.

Теми з багатьма ілюстраціями про наше політичне, громадське, культурне-освітнє життя та знаменні події в українських організаціях на поселеннях, а почасти і на окупованій нашій батьківщині, заповняють дальші широкі сторінки „Екрану".

А все це разом взяте творить дуже цінну збірку вже надрукованих матеріялів, що їх так ретельно й завзято та неустанно збирає редактор „Екрану", щоб ніщо з важливішого, що діялось в нашій історії минулого України чи в теперішні часи не забулось для майбутніх дослідників життя нашої епохи.

В цьому полягає величезне цінне історичне значення журналу, що його можна б було назвати „альбомом", в якому все важливе чи цікавіше занотовано та широко ілюстровано. Тому його, мабуть, по задумі ініціятора й невтомного видавця і названо „Екраном".

Надзвичайно дешева ціна поодинокого числа цього журналу, тільки два доляри за 24 сторінки дуже великого формату з масою ілюстрацій, дає можливість ширшого розповсюдження цього видання, а тим самим, і збереження його для прийдешніх, може ще кращих часів на поселеннях та відновлення вільного державного соборного життя в Україні. В такій інтенції треба побажати головному редакторові „Екрану" професорові Адамові Антоневичеві дальших безперебійних успіхів на многі, многі літа.

Інж. Антін Кущинський

У РОЗМОВАХ ПРЕЗИДЕНТА Роналда Регена з прем'єр-міністром Великої Британії Маргарет Тачер було обширно обговорено питання тероризму. Досі однак ще не дійшли до порозуміння в цій справі та видається, що європейські західні країни не бажають в тому американської співучасті.

У 40-РІЧЧЯ АМЕРИКАНСЬКОГО ДЕСАНТУ в Нормандії туди з'їхалися чисельно представники військових частин, що були співучасниками боїв на европейському континенті і там святочно відслонено пам'ятник американським воякам, що віддали в тих боях життя. Відслоняючи пам'ятник, секретар Американської армії Джан О. Марш заявив, що пам'ятник „не є в пошану померлих, а в пошану молодих, які ніколи не дочекали старости".

Сесія...

(Продовження зі ст. 2)

партії стоять на позиціях відновлення незалежної і суверенної та соборної української держави. Але є великі різниці у методах діяльности і доріг, якими треба йти, щоб здійснити наш національний імператив: відновлення суверенної держави. Тому і досі повної консолідації немає і ми роками говоримо про „завершення консолідації", якої осягнути ще не пощастило.

Друге завдання Державного Центру УНР (а значить і його складової частини — УНРади) — це бути символом і речником волі українського народу відновити свою незалежну і суверенну державу. Бо ж ДЦ УНР — це не емігрантська установа. Він посідає переємство від українських парляментів і урядів з років 1917-20 і є таким чином протиставленням узурпаторсько-окупаційній владі в теперішній Україні у формі т. зв. УССР. Це має значення і для українського народу, що на батьківщині не має змоги свобідного волевиявлення, і для нашої праці серед чужинців, яким ми мусимо давати докази, що наш край мав свою вповні самостійну державу перед московсько-совєтською агресією і окупацією. Встановлена бо Актами 22 січня 1918 і 1919 років Українська Народна Республіка була наслідком незаперечного народного волевиявлення. Уряди УНР урядували славно і явно в Києві або в інших містах України. Регулярне військо УНР три роки боролося на території України проти всіх тодішніх ворогів України. УНР, як суверенна Держава, була визнана офіційно багатьма чужоземними державами, а дипломатичні місії чи амбасади УНРеспубліки були в столицях майже всіх держав світу. УНР мала свою явну адміністрацію, свої гроші, навіть поштові марки. Існування екзильного Державного Центру УНР аж до цього часу стверджує той факт, що ми невхильно прагнемо відновити свою суверенність і що УССР — це жадна українська держава, а лише форма чужоземної окупації України. І тому, на мій погляд, це друге завдання ДЦентру УНР і УНРади є важливіше, ніж їх перше завдання: служити базою для консолідації українських політичних сил.

Я знаю, що багато прихильних до нас чужинців чудово розуміють значення існування українського екзильного Уряду, як того уряду, що є вповні леґальним, бо він не вийшов з України наслідком якоїсь внутрішньої революції, а наслідком чужоземної агресії. Розуміють це численні українські діячі в діяспорі, але внутрішньо-політичні чи, може, навіть персональні розходження перешкоджають їм стати на позиції підтримки Державного Центру УНР. Ідеться тут передусім про ідею, а не про справи персональні, тим більше, що особи можуть мінятися і вони справді міняються.

Під час мого перебування в Австралії в 1973-74 роках на бенкеті в Мельборні, влаштованому з приводу моїх відвідин, Владика Прашко висловився про значення екзильного уряду УНР такими словами: цей уряд — це та нитка, яка виводить себе з Києва і яка може привести нас назад до Києва.

В листі з дня 7 травня цього року до мене, як президента УНРеспубліки в екзилі, Патріярх і Кардинал Йосиф пише про великий акт леґітимного Уряду Української Народної Республіки і відповідає духові Конституції та постанов Української Народної Республіки з хвилиною її щасливого постання в 1917 році". Словом „леґітимний" сказано все...

Звичайно, 9-та Сесія УНРади займеться теж уважно справою „завершення консолідації". І дай Боже, щоб ця справа зрушила хоч у якійсь мірі з місця. Позатим, полагоджуючи різні поточні справи і покликуючи нові екзекутивні органи ДЦ УНР, Сесія має ще раз урочисто ствердити, що Державний Центр УНР невхильно й надалі буде символом і речником волі українського народу відновити свою суверенну державу і буде протиставленням до окупаційної влади т. зв. УССР.

НТШ — некоронована...

(Закінчення зі стор. 2)

Наукове Товариство ім. Шевченка в скрутних часах ще під Польщею зверталось до нашого громадянства в Америці за допомогою.

В Архіві Українського Музею в Стемфорді збереглися два документи — листи голови НТШ у Львові д-ра Кирила Студинського до редакторів „Свободи"; ред. д-ра Луки Мишуги та ред. Володимира Лотоцького. В листі до д-ра Л. Мишуги з дня 23-го серпня 1926 року проф. Кирило Студинський так пише: „Не лишається нам нічого іншого, як відкликатися до громадянства і тому просимо Вас помочи нам у сім ділі. Ваш Український Народний Союз числить коло 30.000 членів. Як би кожний член дав по 20 ам. центів, санація була б вповні переведена, а американські українці стали б великим добродієм нашої інституції. Щоб Ви і Ред. „Свободи" могли докладно поінформувати про наш маєтковий стан і про нашу культурну роботу, пересилаємо Вам під адресію п. Лотоцького по одному примірникові наших ювілейних видань і Хроніки, де зясована фінансова сторона нашої інституції".

Ми не маємо під рукою актів, які потверджували б отримання допомоги, але знаючи ідейність обидвох членів редакції „Свободи", не сумніваємось, що ця допомога була дана НТШ, як зрештою УНС з д-ром Мишугою, як головним редактором „Свободи", був тим, хто допоміг видати „Англомовну Енциклопедію Українознавства".

Підсумовуючи нашу працю в Науковому Товаристві ім. Шевченка, ми маємо без сумніву великі досягнення за тих 110 років. Але ми не сміємо сісти на лаврах, а навпаки, піти за тими вказівками, які дали нам двох найбільших організаторів української науки в рамках НТШ, а це — проф. Грушевський і сучасний нам проф. Кубійович. Проф. Грушевський, вітаючи НТШ у Львові з випуском 150 тому „Записок", писав з Києва в квітні 1929 року так: „Вихід 150-го тому Записок НТШ у Львові в 56-ті роковини існування НТШ та в 40-вий рік його перетворення в Товариство наукове — се пам'ятна дата, не місцевого, львівського чи галицького, а всеукраїнського, можна навіть сказати всеслов'янського значення... Тому без титулу (зн. Академії) чи з титулом — що може також коли небудь прийти їй на долю — наша фактична західно українська Академія повинна продовжувати свою шановну і заслужену працю" (ЗНТШ том 150), ст. VII). Грушевський передчував розгром української науки в 1930 роках і тому давав немов своє завіщання для НТШ.

Не менше цінними є слова другого згаданого організатора науки і науковця проф. Кубійовича, який в році 1937 написав статтю у „Новому часі" у Львові п. н. „Стан і потреби української науки". Він тоді писав: „Для недержавної нації наука є ще важніша, ніж для державної. За границями наука й культурні цінности є майже єдиними репрезентантами бездержавників. І тому перебудуймо нашу науку в напрямі всецілої служби для нації й майбутньої Держави спільними зусиллями вчених, які дадуть свою важку працю, у суспільство, яке мусить своїй науці дати окремі фінансові умовини праці". („Новий Час", Львів 20-го січня 1937 р.).

Вказівки обидвох цих наших титанів наукової праці повинні стати і для нас вчених і цілого громадянства дороговказом, як працювати для добра української науки, а тим самим і для добра цілого українського народу.

Кергонксон поклонився тіням Героїв

Кергонксон, Н. Й. (О. В.) - „У нашому політично — громадському житті дійдім до тієї незаперечної свідомости правди, що 'незгода руйнує, а згода будує!' У вогні боротьби за незалежність нашої Батьківщини — спалім братофобію, спалім руйнуючу критику всього, 'що роблю не я'. Киньмо в полумінь того вогню окремі фальшиві амбіції великости, зарозумілости та впертости у своїх поглядах і переконаннях, що лише 'наші шляхи правильні' а тим самим і 'ми непомильні'. Не витрачуймо марно енергії, гроші і вічно-маршуючий час, бо його залишилося нам вже так мало, на взаємопоборювання. Не даймо причин до зневіри тим, що караються у жорстокій дійсності большевицьких тюрем і концтаборів за Велику Справу"... — ці слова підсумовували головну доповідь інж. Михайла Рубича на Святі Героїв, у неділю, 20-го травня, тут, у церковній залі, після того, як прелеґент дав свій глибокий і вдумливий реферат про найсвітліші постаті наших новітніх визвольних змагань: Симона Петлюру, Евгена Коновальця, Степана Бендеру, Тараса Чупринку-Романа Шухевича Олега Ольжича-Кандибу і Олену Телігу, які загинули героїчною смертю в боротьбі за Українську Державу.

Момент згоди й спільности дії був також підкреслений у Відкритті, що його провів голова Відділу УАК-Ради д-р Олег Волянський, і в Закритті, яке зробив Микола Василик, речник Відділу УККА. Програма свята включала промову, деклямації та спів хору. Місцевий мішаний хор „Золотий Гомін", під дириґентурою д-ра О. Волянського, виконав чотири пісні: „Ой, горе тій чайці", муз. М. Леонтовича; „Засяло сонце золоте", муз. І. Недільського; „Зірвалася хуртовина", муз. В. Витвицького, та „Вже досить мук", муз. І. Соневицького. Рецитаторка Лідія Яців продеклямувала по-мистецькому надхненну поему Леоніда Мосендза (1897-1948), учасника Визвольних змагань і поета, „Баляду про побратима"; вірш М. Горішного „На день свята Героїв" рецитував інж. Володимир Тутка.

Спільним співом українського Славня „Ще не вмерла Україна" усіх зібраних сотні людей закінчено кожнорічне це свято Героїв, що пройшло під моттом Миколи Руденка, основника і голови Української Гельсінкської Групи, який карається тепер в московсько-большевицькій каторзі, бо „він взяв свій хрест, хоч вінляга на плечі тяжким ярмом"...

Саме свято Героїв було попереджено того ж дня Службою Божою і Панахидою за тих, що впали, в місцевій кергонксонській церкві св. Тройці, де провів відправи о. д-р Богдан Волошин, виголосивши відповідну зворушливу проповідь про Героїв, що віддають „за друзі своя" найвищий скарб — своє життя.

„СПЛЯЧА КОРОЛІВНА" В НЮАРКУ

Нюарк, Н. Дж. — Музичне дошкілля при Українському Музичному Інституті під проводом Марти Шлемкевич-Савицької запрошує старших, дітей і молодь на казку-пантоміму „Спляча королівна". Імпреза відбудеться в руханковій залі св. Івана Хрестителя при Сандфорд авеню в неділю, 17-го червня ц.р. о [illegible] пополудні. При тій нагоді можна буде вписувати дітей на наступний шкільний рік 1984-85. Ближчі інформації можна отримати потелефонувавши на число (201) 276-3134.

ДЕМОКРАТИЧНІ КОНҐРЕСМЕНИ властиво задоволені, що Уряд не шукав підтримки в Конґресі для висилки до Савдійської Арабії протилетунських модерних „Стінґерів", викиднів маленьких ракет, які точно попадають в ціль. Вони тепер не мусітимуть вияснювати виборцям жидівського походження свого становища, бо, як відомо, Ізраїль все був проти висилки чи продажу цієї зброї для арабських країн у побоюванні, що вона може попасти в руки терористів з Палестинської Визвольної Організації. Тепер, коли президент Роналд Реґен використав своє виїмкове становище і наказаав переслати ракетеи для Савдійської Арабії, демократичні конґресмени зітхнули з полегшею, що їм не треба буде оправдуватися.

КОЛИШНІЙ ГОЛОВА КРАЙОВОГО комітету Демократичної партії Роберт Стравс перестеріг провідних демократів, щоб вони не перетягали струни під час критики закордонної політики президента Роналда Регена, бо, як йому видається, він дає собі раду з розв'язкою багатьох дуже важких завдань за кордоном і престиж З'єдиних Стейтів Америки радше там зростає. Він радить бути обережним також на відтинку економіки, бо, нема де правди діти, економічний стан тепер, у порівнянні з 1980 роком, значно кращий.